O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

МУСТАҚИЛЛИК — ҒУРУР ВА ИФТИХОР РАМЗИ

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 17 август жума

Сотувда эркин нархда

№ 162-163 (2724-2725)

АНДИЖОН: БАЙРАМГА ПЕШВОЗ

Мамлакатимиз Истиқлолга эришганидан кейин барча минтақаларда бўлгани каби, Андижон вилоятида ҳам ҳар соҳада туб ўзгаришлар юз берди. Бу ўзгаришлар, айниқса, қишлоқ хўжалигида, хусусан, ғаллачилик ва пахтачиликда кўзга яққол ташланади.

— Мустақиллик бошимизга қўнган бахт қуши бўлди, — дея эътироф этишмоқда андижонликлар. — Унинг шарофати туфайли ўзимизнинг беминнат донимиз, таъми ширин нонимизга эга бўлдик. Озодликнинг дастлабки йилларидаёқ Юртбошимиз халқимизни ғалла мустақиллиги сари даъват этган эди. Бу даъватни минглаб деҳқонлар астойдил кутиб олдилар. Андижонда ғаллачилик ва уруғчилик мактабига тамал тоши қўйилди.

Андижонлик ғаллакорлар ҳар йилгидек бу йил ҳам сидқидилдан меҳнат қилдилар. Давлат омборларига 236,5 минг тонна ўрнига 251 минг 873 тонна сара дон етказиб берилди. Режа 106,5 фоиз уддаланди.

Пахтакорларнинг ибратга лойиқ ишлари ҳам бутун мамлакатни қувонтирмоқда. «Андижон технологияси» эндиликда мамлакат бўйлаб одимлаётир. Ана шу янги усул шарофати туфайли ўтган йили вилоят бўйича пахта тайёрлаш режаси 25 сентябр куни бажарилди. Бу пахтачилик тарихида чинакам мўъжизадир.

Юбилей йилида ҳам улар барча майдонларда кутилгандан зиёд ҳосил тўплашди. Ҳали куз бошланмай туриб, Асака ва Андижон туманларида пахта терими бошлаб юборилди.

Вилоятда бугунги кунда қўшма корхоналар сони 85 тага етди. Уларда ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми 1993 йилга солиштирганда амалдаги баҳоларда 138 баробар ортди. Эндиликда бу корхоналарнинг маҳсулотлари ўнлаб мамлакатларга экспорт қилинмоқда. Экспортга чиқарилган маҳсулот ҳажми 2000 йилда 126,9 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Ташқи савдода мол айланиши 7,9 баробар ўсди.

Истиқлол йилларида, шунингдек, 6134,5 минг квадрат метр уй-жой, 61010 ўқувчига мўлжалланган 101 мактаб, 1370 ўринли шифохона, 74 та қишлоқ врачлик пункти, 29 та амбулатория-поликлиника биноси қурилиб, ишга туширилди.

Вилоятда ёшларнинг униб-ўсишлари, келажаги буюк Ватанимизга муносиб фарзандлар бўлиб камол топишлари йўлида ҳам бирталай ишлар қилинмоқда. «Таълим тўғрисида»ги Қонун ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида кейинги йилларда Андижонда 17 минг ўқувчига мўлжалланган 28 та касб-ҳунар коллежи, икки минг ўринли учта академик-лицей фойдаланишга топширилди. Эрта-индин яна бешта касб-ҳунар коллежи, ўнга яқин ўрта мактаб бинолари ёшларга ўз эшикларини очади.

Мустақилликка пешвоз чиқаётган андижонликлар, умуман, байрамга қадар 46 та янги замонавий иншоотга эга бўладилар. Уларни барпо этиш учун 9 миллиард 900 миллион сўм капитал қўйилмалар ўзлаштирилади. Жумладан, 8 миллиард сўмликдан зиёд қурилиш-монтаж ишлари бажарилади. Андижон шаҳридаги болалар боғи, Шимолий саноат ҳудудидаги газ тақсимлаш шохобчаси, Қўрғонтепадаги «Кампирровот-Хонобод-Хидирша» ичимлик суви тармоғи, Асакадаги универсал бозор ва Россия технологияси асосида ёғ қадоқлаш цехи шулар сирасига киради. Бундан ташқари, 2010 кв. метр савдо майдонига эга дўконлар, 500 ўринли умумий овқатланиш шохобчалари, 17 та маиший хизмат уйи ўз мижозларига хизмат кўрсата бошлайди.

Яна бир хушхабар: асакалик автомобилчилар «Тико», «Дамас», «Нексия»нинг янги асрдаги янги авлоди — «Матиз»ни ишлаб чиқариш билан боғлиқ мураккаб технологик ишларни охирига етказдилар.

Кўркам дизайн, экологик жиҳатдан устунлик, замонавий автомобилсозлик бўйича ўзига хос технологик янгиликлар «Матиз» шуҳратига-шуҳрат қўшиши у мустақиллигимизнинг 10 йиллик тўйига муносиб тўёна бўлиши шубҳасиздир.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Шу сонга хабар

Термиз туманининг "Дўстлик" ширкатлар уюшмаси ҳудудидаги Чори Ёрматов бошлиқ "Солиобод" фермер хўжалиги мамлакатда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш шартнома-режасини бажарди. 22 гектар майдондан 70 тонна ҳосил олинди. Тайёрлов пунктига фақат аъло нав пахта топширилди.

ФЕРМЕР ПАХТА РЕЖАСИНИ БАЖАРДИ

— Кўп йиллардан буён пахтакорлик қиламан,- дейди Чори Ёрматов. — Деҳқончилик қилиб, рўзғор тебратиб келаман. Лекин пахтакор меҳнати ҳеч қачон ҳозиргидай қадрланмаган. Бундай деяётганимнинг сабаби - фермер хўжалиги ташкил этилиб, ерга эгалик қила бошлаганимиздан сўнг меҳнатимизга ҳам, рўзғоримизга ҳам барака кирди. Ҳар йили шартнома-режаларни ортиғи билан уддалаяпмиз. Шунга яраша яхшигина даромад қиляпмиз.

Чори ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири.

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 16 август куни Оқсарой қароргоҳида Корея Республикаси савдо вазири Ду Юн Хвангни қабул қилди.

Давлатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлаб, икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик ривожланиб бораётганидан мамнуният изҳор этди.

17 август куни Асака шаҳрида "ЎзДЭУавто" қўшма корхонаси ишлаб чиқара бошлаган "Матиз" русумли янги автомобилнинг тақдимот маросими бўлиб ўтади. Кореялик меҳмон шу тантанали тадбирда иштирок этиш учун юртимизга ташриф буюрган. Давлатимиз раҳбари, "ЎзДЭУавто"нинг янги маҳсулоти Ўзбекистон билан Жанубий Кореянинг автомобилсозлик соҳасидаги ҳамкорлиги янада юксалишига йўл очишини айтди.

Жанубий Корея Ўзбекистоннинг иқтисодий тараққиётига катта ҳисса қўшиб келаётган давлатлардан саналади. Республикамизда мазкур мамлакатнинг йигирмага яқин йирик компанияси ваколатхоналари фаолият кўрсатмоқда. Кореяликлар сармояси билан ишлаётган корхоналар сони юздан ошиб кетди. "ЎзДЭУавто", "ДЭУ текстил" ва "Кабул-Ўзбек Ко.Лтд" қўшма корхоналари мамлакатимиз иқтисодий ҳаётида катта бурилиш ясади, десак хато бўлмайди. Автомобилсозлик ва тўқимачилик саноати кореялик ишбилармонлар билан ҳамкорлик туфайли ривож топиб бормоқда. "ЎзДЭУавто"да ўтган йили 30,7 минг дона автомобил ишлаб чиқарилди, 67,7 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилинди. "Кабул-Ўзбек Ко.Лтд" эса 50 минг тонна пахтани қайта ишлаб, 75 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилди. Ўтган йили икки мамлакат ўртасидаги савдо 393,9 миллион долларни ташкил этган бўлса, жорий йилнинг биринчи ярмида бу кўрсаткич 297,3 миллион долларга тенглашди.

Оқсаройдаги мулоқот чоғида ана шу ютуқлар таъкидланар экан, ўзаро иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантиришга оид масалалар хусусида фикр алмашилди.

(ЎзА).

СУРАТДА: қабул пайти. Муҳаммад АМИН олган сурат.

ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ТАШРИФИ

Шу кунларда мамлакатимизда Корея Республикаси савдо вазири Ду Юн Хванг бошчилигидаги делегация меҳмон бўлиб турибди.

Ташриф аввалида делегация аъзолари Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида бўлди. Бу ерда томонлар Ўзбекистон билан Жанубий Корея ўртасидаги икки томонлама иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашди.

Шу куни меҳмонлар "Кабул-Ўзбек Ко.Лтд" қўшма корхонасига ташриф буюрди. Улар корхона фаолияти, у ерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар, ишчиларга яратилган шарт-шароит билан танишди.

Жанубий Кореянинг "Кабул текстайлз" компанияси мамлакатимиз билан 1995 йилдан буён ҳамкорлик қилади. Ҳозирга қадар у Ўзбекистон иқтисодиётига 340 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя киритган. Айни пайтда Тошкентда кореялик ишбилармонлар билан ҳамкорликда тузилган иккита йирик тўқимачилик фабрикаси ишлаб турибди. Уларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар асосан экспортга мўлжалланган. Маълумотларга кўра, йилига 115 миллион долларлик маҳсулот четга чиқарилмоқда.

Шу ўринда "Кабул текстайлз" билан боғлиқ яна бир янгиликни айтиб ўтиш жоиз. Мамлакатимиз мустақиллигининг ўн йиллиги арафасида Фарғона шаҳрида "Кабул-Фарғона Ко.Лтд" қўшма корхонаси ишга туширилиши кутилмоқда. Мазкур корхона тўлиқ қувват билан фаолият юрита бошлагач, йилига 60 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилиш имконига эга бўлади.

(ЎзА).

Олий Мажлис сессияси олдидан

Ўн йил ичида

Олий Мажлиснинг Саноат, энергетика, транспорт, алоқа ва аҳолига хизмат кўрсатиш масалалари ҳамда Иқтисодиётни ислоҳ қилиш масалалари ва тадбиркорлик қўмиталари вакилларининг оммавий ахборот воситалари билан бўлган матбуот анжуманини қўмиталарнинг ўн йиллик ҳисоботи, деб аташ мумкин. Ҳар иккала қўмита раиси — Изидор Кочмарик ҳам, Муҳаммаджон Умаралиев ҳам ўз сўзларида қўмиталарнинг ўн йил ичида босиб ўтган йўлига бир қур назар солдилар. Журналистларни қизиқтирган саволлар ҳам мазмун ва моҳият жиҳатдан ана шу даврни бот-бот эслатиб турди.

Олий Мажлиснинг Саноат, энергетика, транспорт, алоқа ва аҳолига хизмат кўрсатиш масалалари қўмитаси ўтган давр ичида қўмита фаолиятига доир 88 та масалани кўриб чиқди. Унинг 7 таси амалдаги қонунлар ва қарорларнинг бажарилиши устидан назорат тартибидадир. Қўмита раиси қонунларнинг қабул қилинган санаси ва мазмун-моҳиятигача изоҳлаб берди. Қонун ижросини ўрганиш жараёнида қўмита томонидан амалдаги қонунларга 12 та ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Қўмитага фуқаролар томонидан турли масалаларда 184 та хат ва мурожаатлар келиб тушган, 337 киши қабул қилинган.

Мустақиллик йилларида Олий Мажлиснинг Иқтисодиётни ислоҳ қилиш масалалари ва тадбиркорлик қўмитаси 30 дан ортиқ қонунларни тайёрлади. Айниқса, тадбиркорлар фаолияти ва эркинлигини таъминлайдиган қонунлар хусусида қизғин баҳс-мунозаралар бўлди. Маҳалла бугун агар тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлса-ю, банкдан кредит сўраса, унда у қайси мулкини гаровга қўя олади? Тадбиркорга бугун кимлар тўсиқ бўлмоқда? Ушбу саволларга қўмита ҳамда тегишли идоралар вакиллари батафсил жавоб қайтардилар.

Ўз мухбиримиз.

Бир савол

МУҲТАШАМ БИНОГА БИР ҒИШТ ҚЎЁЛСАК...

Сиз Мустақилликка, унинг барқарор бўлишига қандай ҳисса қўшдингиз?

Зиёдулла ФАРМОНОВ,
Қашқадарё вилояти Нишон туманидаги «Фармон-3» фермер хўжалиги раиси:

— Очиғи мен ундай қилдим, бундай қилдим дейиш сал... Лекин бир нарсани айтиб қўяй. Мен фермерман. Хўш, фермер бўлсанг, нима бўпти, сенга ўхшаган фермер озми дейишингиз мумкин. Тўғри айтасиз. Аммо бир мен 123 гектар ернинг гектаридан 40-45 центнердан пахта, 50-60 центнердан ғалла олаётган бўлсам, ўзингиз ўйланг, фермерлар қандай катта кучга айланиб бораяпти? Фақат шу эмас. 112 та қорамолим, 150 та қўйим бор. Улардан чиққан маҳсулотни ҳам халққа бераман-да. Ҳозир ҳисоб рақамимда 3 миллион сўм пулим бор. Йил якуни билан 20 миллион сўм фойда оламан. Савол туғилади: бу пулни нима қиламан?

«Мини завод» қураман. Сутни ҳам, гўштни ҳам, тери, жунни ҳам ўзим қайта ишлайман. Етмаса, кредит оламан.

Айтаверсам, ният кўп. Томчилатиб суғоришга ўтмоқчиман. Ҳали бу бир ният, орзу. Лекин амалга ошадиган орзу. Замон бизга ўхшаган фермерники, тадбиркорники. Фермер билан тадбиркорнинг мақсади фақат бойиш эмас. Мақсад яхши ишлар қилиш, яхши иморатлар солиш, янги корхоналар қуриш, Одамдан шу қолади-да. Шу ишларимиз катта уйимизнинг биносига бир ғишт бўлиб қўшилар-ов.

Яна бир гап. Мустақилликкача биргадир ҳам бўлдим, агрономлик ҳам қилдим. Лекин ошиб-тошиб кетмадим. Фермер бўлиб миллионерга айландим. Буни қўрқмай айта оламан. Нимадан қўрқаман. Қонун мен томонда бўлса... Айтмоқчиманки, шу замонга керак бўлса, жонимни ҳам бераман.

Масъулият ҳисси

амалий ишларда намоён бўлаяпти

Олий Мажлиснинг Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитасининг мажлисида «Ўзбекистон Республикаси «Ветеринария тўғрисида»-ги Қонунининг Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги томонидан ҳамда Самарқанд вилоятида бажарилиши ҳақида»ги масала кўриб чиқилди. Мажлисни қўмита раиси Искандар Қаландаров олиб борди.

Мажлисда Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигида ҳамда Самарқанд вилоятида ветеринария хизмати қишлоқ хўжалигида олиб борилаётган ислоҳотларни чуқурлаштириш сиёсатига мос равишда эканлиги таъкидланди. Вилоятда барча ветеринария участкалари тугатилиб, улар ўрнида ҳар бир маҳаллада ветеринария пунктлари ташкил этилгани ибратлидир.

Касаллик келиб чиқиш хавфи бўлган хўжаликлар ҳамда чегара ҳудудларида доимий текширишлар ўтказилаяпти. Ўтган йил ва шу йилнинг биринчи ярмида вилоятдаги мавжуд қорамолларнинг 90 фоизи, қўй ва эчкиларнинг 15 фоизида бруцеллёз касаллиги текширилган. Қутуриш ва сил касаллигининг олдини олиш борасида ҳам кўнгилдагидек ишлар бажарилган. Куйдирги касаллигига қарши чорва молларини эмлаш ижобий самара берди.

Шундай бўлишига қарамасдан соҳада бир қатор камчиликлар ҳам мавжуд. Жумладан, мол бозорларининг аксарияти ветеринария-санитария талабларига жавоб бермайди. Деҳқон бозорларидаги ветеринария-санитария экспертиза лабораториялари ҳақида ҳам шундай фикр билдириш мумкин. Самарқанд ва Тайлоқ туманларидаги айрим ширкат хўжаликларида чорва молларини озиқлантиришда ветеринария қоидаларининг бузилиши улар маҳсулдорлигининг пасайиб кетишига сабаб бўлган.

Республика Давлат ветеринария хизмати томонидан 2000 йил ҳамда 2001 йилнинг ярим йилида қорамол ва қўй-эчкиларда бруцеллёз касаллигини аниқлаш бўйича текширув режаси 108 фоизга, шу хил касалликка қарши эмлаш режаси 107 фоизга уддаланган. Чегарадош давлатларда ҳайвонлар ўртасида оқсил касаллигининг тарқалиши ветеринария хизмати ходимларимизни сергаклантирди. Ўз вақтида кўрилган чора-тадбирлар натижасида мамлакатимиз ҳудудида оқсил касаллиги қайд этилмади.

Деҳқон, фермер хўжаликларига, аҳолининг шахсий чорва молларига пуллик зооветеринария хизмати кўрсатиш шохобчаларининг ташкил этилгани мақсадга мувофиқ бўлди. Ҳозирги пайтда республикада 352 та ветеринария дорихоналари ишлаб турибди. Улар орқали 2000 йилда 131 миллион сўмлик, жорий йилнинг олти ойида эса 89 миллион сўмлик дори-дармон сотилган.

Мажлисда Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг олтинчи сессияси кун тартиби ҳақида ва қўмитанинг иш фаолияти ҳақидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Абдурасул САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Шу азиз Ватан — барчамизники!

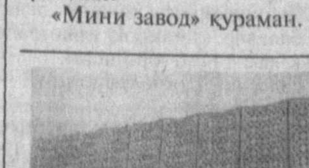

Шошдан таралади ажиб бир насим

"Шу азиз Ватан — барчамизники!" фестивалида бу гал пойтахтимиз — Тошкент шаҳри мезбонлик қилмоқда.

Шу боис ҳам, Бадиий академиянинг марказий кўргазмалар залида бўлиб ўтган тадбирнинг очилиш маросимида сўзга чиққан Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов, Фан ва техника давлат қўмитаси раиси Пўлат Ҳабибуллаев, Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Абдулла Орипов, Ўзбекистон халқ шоираси Ойдин Хожиева пойтахтимизнинг Ватанимиз тараққиётида тутган муҳим ўрни, мустақиллик йилларида юз берган улкан ўзгаришлар ҳамда барча жабҳаларда амалга оширилаётган улкан ислоҳотлар хусусида алоҳида тўхталиб ўтдилар.

Дарҳақиқат, истиқлол йилларида Тошкент миллий ва замонавий меъморлик анъаналари уйғунлашган бир-биридан муҳташам бино ва иншоотларга бой гўзал шаҳарлардан бирига айланди. Бу ерда ўзига хос меъморлик мактаби яратилди. Кейинги йилларда қад ростлаган шарқона муҳташам бинолар, жаҳон андозалари даражасидаги билим масканлари, барча қулайликларга эга савдо марказлари, кенг ва мустаҳкам кўприклар... Кўргазмага ташриф буюрганлар мустақиллик йилларида шаҳарда амалга оширилган ва оширилаётган бундай қурилишларнинг лойиҳа-макетлари билан танишиш имконига ҳам эга бўлмоқдалар.

Тошкент шаҳрининг иқтисодий салоҳияти ҳақида гап кетганида, АҚШ, Жанубий Корея, Япония, Германия, Франция, Италия, Туркия ва бошқа кўпгина давлатлар билан ҳамкорликда барпо этилган "Ўзкейстрактор","Кока-кола", "Спектр", "ЎзДЭУ электроникс", "INSOF-RI", "Кабул-Ўзбек Компани" каби корхоналар мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятини оширишга катта ҳисса қўшаётганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Тошкентда миллий ҳунармандлик ва халқ амалий санъатининг ўзига хос мактаблари шаклланган. Фестивалда намойиш этилаётган "Мусаввир", "Усто", "Ҳунарманд" каби ижодий марказларда фаолият кўрсатаётган қўли гул рассомлар, усталарнинг маҳсулотлари кўзни қамаштиради.

— Гарчанд фестивалда бир неча асарларим намойиш этилаётган бўлса-да, хорижда кўргазмам ташкил этилаётгандай ҳаяжондаман, — дейди таниқли мусаввир Азиза Маматова.

Дарвоқе, кўргазма экспонатларини томоша қиларкансиз, кўнглингизни ажиб бир ҳис қамраб олади: бу ўн йилда эришилган муваффақият маҳсули!

Мавжуда ХОЛМАТОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТЛАРДА: фестивалдан лавҳалар. Дилшод ЮСУПОВ (ЎзА) олган суратлар.

Олий Мажлис сессияси олдидан

«Фуқаролар бизни танияпти»

Олий Мажлиснинг Оила ва аёллар муаммолари комиссияси раиси Шарифа Салимова билан суҳбатимиз чоғида у киши баногоҳ ана шундай иборани ишлатиб қолдилар. Суҳбатимиз асносида шу нарса маълум бўлдики, бу гап шунчаки айтилган эмас, балки асосли, тагли-тугли экан.

Дарвоқе, комиссия парламентимиздаги энг ёш комиссиялар сирасига киради. Бундан ташқари, бундай комиссия жуда кўп мамлакат парламентларида ҳали мавжуд эмас. Унинг ташкил этилганига эндигина бир ярим йил бўлди. Лекин айтиш жоизки, комиссия ана шу муддат ичида талай ишларни амалга оширишга улгурди. Вақтдан унумли фойдаланди, самарали фаолият олиб борди. Шу боисми дарров кўзга ташланди, жойларда ўзининг нуфузига эга бўла борди. Бундай ҳолатни комиссиянинг назорат фаолиятида ҳам, ташкилий ишлари борасида ҳам кузатиш мумкин. Комиссия раиси айтганидай, фуқаролар комиссияни таний бошлади. Буни биргина мисол тимсолида ҳам кўрса бўлади. Масалан, бир ярим йил давомида комиссияга фуқаролар томонидан 200 дан зиёд мурожаат тушган. Шундан юзга яқини ёзма равишда, қолгани оғзаки тарзда. Комиссиянинг жорий йилдаги фаолиятини икки турга бўлиш мумкин. Биринчиси, назорат фаолияти. Иккинчиси эса ташкилий, яъни тарғибот ва ташвиқот фаолияти.

Комиссиянинг жорий йилдаги назорат фаолияти самарали кечди. Унинг самаралилиги албатта сонида эмас, сифатида намоён бўлди. Масалан Олий Мажлиснинг V сессиясида Ижтимоий масалалар ва бандлик қўмитаси билан ҳамкорликда тайёрланган «Аҳолини сил касаллигидан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги қонун қабул қилинди. Иккита қонун ҳужжати батафсил ва атрофлича таҳлил қилинди, муайян хулосалар чиқарилди, мутасадди идораларга тавсия ва кўрсатмалар берилди. Бу ерда гап «Бола ҳуқуқлари тўғрисида»ги халқаро Конвенциянинг Қорақалпоғистон республикасида, «Давлат санитария назорати тўғрисида»ги қонуннинг Бухоро вилоятидаги ижросини ўрганиш хусусида бормоқда. Энг муҳими, ҳар икки масала долзарб бўлиши билан биргаликда, жойларда ўзининг муайян самарасини бераётгани билан ҳам аҳамиятлидир. Комиссия бориб келганидан сўнг жуда кўп камчиликлар қисқа муддат ичида ҳал этилган. Масалан йирик корхоналардан бири «Бухоротекс»га қарашли ошхона бир куннинг ўзидаёқ талабга жавоб берадиган даражада ўзгартирилган. Ёки Қашқадарёда ҳеч қандай моддий базага эга бўлмаган аёллар нашрларидан бирининг нусхаси комиссия аралашувидан кейин мингтадан беш мингтага чиққан ва ўзининг моддий-техника базасига ҳам эга бўлган. Ёки «Бола ҳуқуқлари тўғрисида»ги халқаро Конвенция ижросини олайлик. Биз бу ҳақда аввалги чиқишларимизда қисқароқ бўлса ҳам ёзган эдик. Ўрганиш жараёнида мактаб ва болалар боғчаларида, ҳатто, болаларнинг ҳақидан уриб қолиш ҳолатлари ҳам борлиги аниқланган. Кегайли туманидаги 1-ўрта мактабда 21 минг 893 сўм, Нукус шаҳридаги 47-болалар боғчасида болалар ҳақидан 122 минг 587 сўм ўзлаштирилган. Амударё туманидаги Ойбек, Амир Темур, «Оқолтин» маҳаллалари, Тахтакўпир туманидаги «Тахтакўпир» фуқаролар йиғинида «Болалар ҳуқуқи» конвенцияси борлигини билишмайди. Хўжайли туманида ҳам айнан шундай ҳолат кузатилган. Энг қизиғи, бу туманда 2000 йилда Халқ таълими вазирлиги ҳамда ЮНИСЕФ томонидан мазкур Конвенцияга бағишланган махсус семинар ўтказилган. «Давлат санитария назорати тўғрисида»ги Қонуннинг Бухоро вилоятидаги ижроси ўрганилганда қўлга киритилган ютуқлар билан биргаликда талай камчиликлар борлиги ҳам аниқланди. Масалан дорихоналар фаолиятида қатор тартибсизликлар мавжуд, тоза ичимлик суви билан таъминланиш Пешку туманида 26,7 фоиз, Олот туманида 25,6 фоиз, Ғиждувон туманида 23,9 фоиз, Қоракўл туманида 19,4 фоиз, Жондор туманида 18,3 фоизни ташкил қилмоқда. Шу сабабли бу туманларда юқумли касаллик билан касалланиш кўрсаткичи пасаяётгани йўқ. Бундан ташқари, жорий йилда болалар боғчаларидан 511 та овқат намунаси текширилганда унинг 220 таси нормада эмаслиги маълум бўлган. 1815 та озиқ-овқат маҳсулотлари бактериологик таҳлил қилинганда 36 таси нормадан четланганлиги аниқланган. Ўрта мактабларда 173 та овқат намунасидан 48 таси норма даражасида эмас. 874 озиқ-овқат маҳсулотлари бактериологик таҳлилга олинган ва 23 таси нормада эмаслиги аниқланган.

Маълумки, мамлакат парламенти томонидан «Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш» дастури қабул қилинган эди. Оила ва аёллар муаммолари комиссияси томонидан ташкил этилаётган барча тадбирларни ана шу дастур билан узвий боғлиқ деб аташ мумкин. Комиссия халқаро, жамоат ташкилотлари ҳамда Олий Мажлиснинг бошқа қўмиталари билан ҳамкорликда жорий йилнинг олти ойида тўртта йирик анжуман уюштирди. «Аёл ва экология: ногирон болалар туғилишининг сабаблари ва унинг олдини олиш масалалари», «Ўзбекистонда репродуктив саломатликни мустаҳкамлашга доир дастурларни оммавий нуқтаи назардан қўллаб-қувватлаш», «Хотин-қизларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш муаммолари», «Умумий таълим мактабларида ҳуқуқий тарбия» каби илмий-амалий анжуманлар ана шулар жумласидандир.

Комиссия раисидан, айни пайтда, комиссия нима билан бандлиги ҳақида сўрадик.

У кишининг айтишича, комиссия томонидан гарчи бу галги сессияга муайян қонун лойиҳаси киритилмаётган бўлса-да, лекин барча қонун лойиҳаларига доир таклиф-мулоҳазалар тегишли қўмиталарга берилган. Бу жараён, табиийки, қонунлар қабул қилингунча давом этади. Комиссия аъзоларининг қонун лойиҳалари юзасидан фаол иштироки кузатилмоқда. Ва яна комиссия режасига киритилган янги қонун лойиҳаларини тайёрлаш устидаги ишлар ҳам давом этмоқда.

Исмат ХУДОЁРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

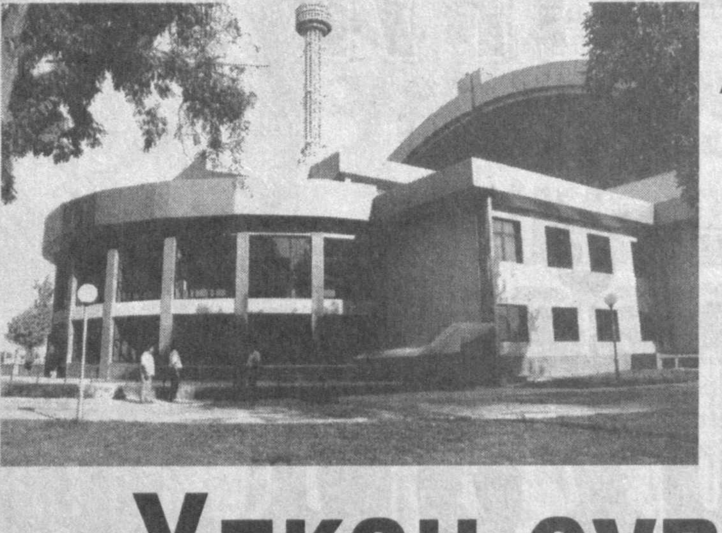

Мустақиллик иншоотлари

Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманидаги йирик теннис саройи ёнгинасида, Марказий Осиёда ягона чўмилиш ҳавзаси қурилиши якунига етказилмоқда.

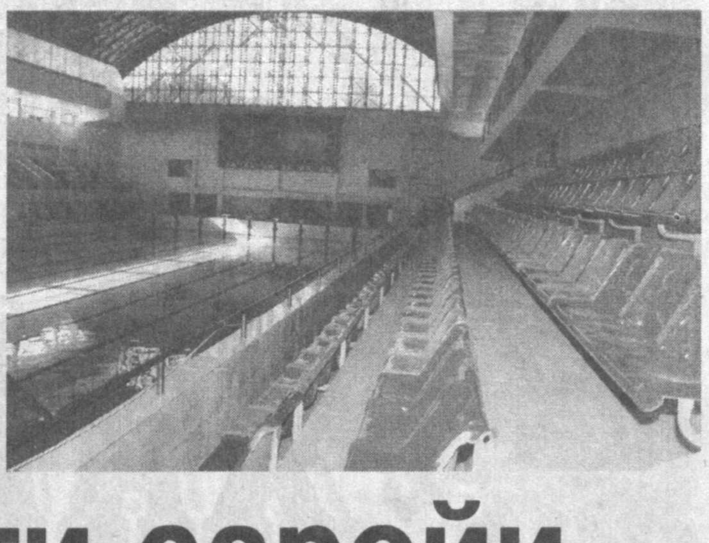

Улкан сув спорти саройи

Унинг қурилиши 1999 йилда бошланган эди. Унда республикамиздаги кўпгина умумқурилиш ҳамда махсус қурилиш ва монтаж ташкилотлари мутахассислари, бинокорлари, монтажчилари ва пардозчилари жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилдилар.

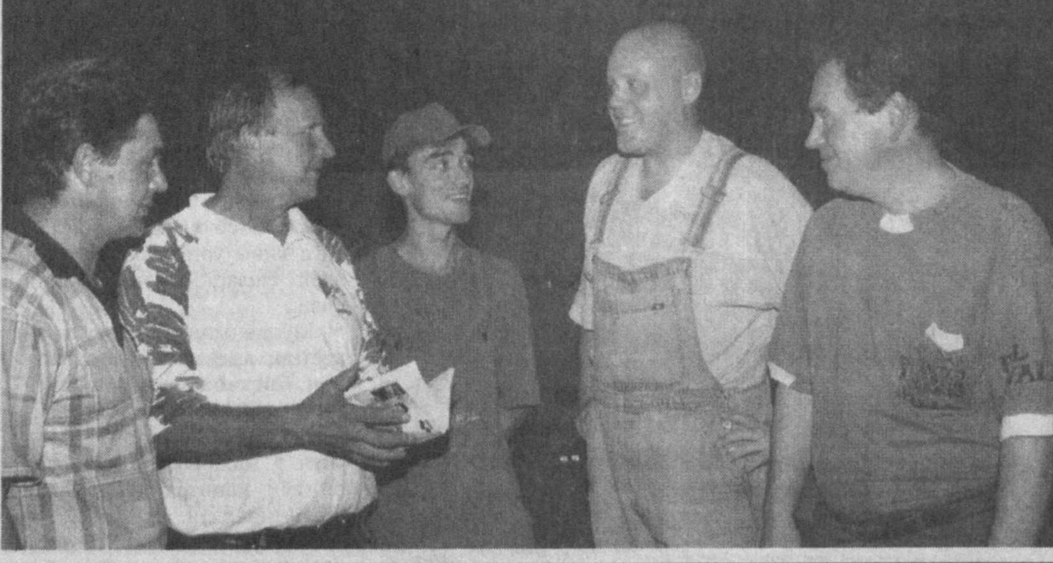

Сув спорт саройи қурилишига Австриянинг «Йорк» фирмаси ва Испаниянинг «Австрал» фирмаларидан энг замонавий жаҳон андозаларига жавоб берадиган асбоб-ускуналар келтирилиб, Австрия ва Польшанинг юқори малакали мутахассислари томонидан ўрнатилди.

Қурилишнинг бошидан охиригача «Ўзозиқовқаттаъминот» Давлат акциядорлик компанияси амалий ёрдам бериб келмоқда. Бу сув спорти саройида узоққа сузиш, турли баландликлардан чуқур ҳовузларга сакраш ва сув устида тўп ўйинлари ўйнаш бўйича жаҳон ва республика сузувчиларининг мусобақалари ўтказилади.

Сув ҳавзасида ўтказиладиган мусобақаларни мазза қилиб томоша қилиш учун 1600 кишилик қулай ўриндиқлар ўрнатилган.

Муртозо СУЛТОНОВ.

СУРАТДА: янги иншоот қурилишидан лавҳалар.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

«Шакар ва ширинлик маҳсулотлари фестивали-2001»

Ҳаммаси экспортга мўлжалланган

Европанинг кўпгина давлатларида ким кўп музқаймоқ ейиш, кимўзарга ширинликлар истеъмол қилиш, машҳур Эйфел минорасига муқояса тарзида тортлар тайёрлаш юзасидан тадбирлар ва фестиваллар ўтказиш анъанага айланиб бормоқда. Уларни ташкил этишдан мақсад жонли рекламалар воситасида корхона ва фирмаларда тайёрланаётган маҳсулотларни омма орасида кенг ёйиш ҳамда ишлаб чиқарувчилар фаолиятини мижозлар ўртасида тарғибот ва ташвиқот қилиш орқали рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришдан иборатдир.

Хабарингиз бор, «Озиқ-овқатсаноат» уюшмаси яқиндагина пойтахтнинг Бобур номидаги боғида республика “Пиво” фестивалини уюштирган эди. Эртага эса яна шу боғда мазкур уюшма томонидан “Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган” шиори остида “Шакар ва ширинлик маҳсулотлари” фестивали очилади. Шу муносабат билан матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Уюшма раиси Бадриддин Холмуҳаммедов оммавий ахборот воситалари ходимларининг саволларига жавоб берар экан, жумладан, шундай деди: — Ишлаб чиқариш корхоналари ўртасида рақобат юқори чўққига кўтарилган бир пайтда бундай жонли рекламаларни ташкил этиш, юртдошларимизга хорижлик тадбиркорлар ва пойтахт меҳмонларига Ватанимизда ишлаб чиқарилаётган экспортбоп маҳсулотларни кўз-кўз қилиш, уларнинг фикрларини ўрганиш муҳим аҳамиятга эга.

Мазкур фестивалда эса уюшмамизнинг барча вилоятлардаги кичик, ўрта, йирик ва қўшма корхоналарида тайёрланган қандолат маҳсулотлари ва яхна ичимликлар намойиш қилинади. Бу маҳсулотларнинг ҳаммаси экспортга мўлжалланган.

Шунингдек, унда дегустаторлар томонидан “Энг яхши қандолат маҳсулоти” ва “Энг яхши чанқовбосди ичимлиги” номинациялари бўйича ҳам ғолиблар аниқланади. Ғолиб корхоналарга маҳсулот экспорти учун йўлланмалар берилади. Айни чоғда фестиваль иштирокчилари хомашё маҳсулотларини маҳаллийлаштириш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, эришган ютуқларни оммавийлаштириш ва мавжуд муаммоларни бартараф этиш юзасидан ўзаро фикр алмашадилар, мижозларнинг истак ва таклифларини ўрганадилар.

Албатта, фестивалга боғча тарбияланувчилари ва мактаб ўқувчилари томонидан тайёрланган концерт дастурлари, кўп ширинлик ейиш ва яхна ичимликлар ичиш бўйича ўтказиладиган мусобақалар ҳам алоҳида жозиба бахш этади. Бундай қизиқарли тадбирларда барча талабгорлар иштирок этишлари мумкин. Ғаройиб мусобақалар ғолибларини эса ажойиб совғалар кутмоқда.

Б. ОСТОНАҚУЛОВ,
“Халқ сўзи” мухбири.

«ДАРЁ КАБИ УЙҒОҚ ЯШАСАНГ...»

Очерк

Мавлуда Исматовани ҳамма танийди. У Тошкентдаги 273-мактабнинг директори, халқ ўқитувчиси, Ўзбекистон Қаҳрамони. Аслида элнинг назарига тушиб, қаҳрамонлик унвонини олиш осон эмас. Не-не беҳаловат кунлар, уйқусиз кечган тунлар заҳмати яширин унинг ортида. Қаҳрамоннинг ўзигагина маълум бўлган шундайин машаққатлар ҳам борки, буни Мавлуда опа «минг бора ўлиб, минг бора тирилиш лаҳзалари» деб таърифлайди. Менимча, инсон шундай кезларда нимадандир куч олади, Хўш, нимадан? Оиласиданми? Ё мақсадга собитлик ҳисси барча ташвишлар билан рўбарў бўлишга ундайдими? Ё ота-она ўгитлари уни шунга ўргатганми? Балки ҳаммасидан бошқачароқ бўлган сирли бир куч машаққатларга қалқон бўлар?! Мавлуда опадан шу ҳақда сўрадим.

— Феълимда ички қатъият бор, — деди у оддийгина қилиб. — Тутган жойимни кесаман. Аслида бу одат раҳматли дадамдан ўтган. Бир сўзли, олижаноб киши эдилар. Ўзлари оддий завод ишчиси бўлса-да, илмни жуда қадрларди. «Нимагаки эришсанг, фақат билим туфайли эришасан» деган ўгитлари бир умр қулоғимда қолиб кетган. Аяжоним тўқсондан ошганлар. Шу ёшларида ҳам «Одам меҳнатдан ўлмайди, бир ишни бошладингми, охирига етказ!» деган гапни кунига такрорлайдилар. Ота-онамнинг шу ўгитлари қийинчиликларни енгишга ўргатгандир, балки...

Қаҳрамоннинг суҳбатини тинглаётиб, фақат унинг шахсигагина хос бўлган ёруғ нуқталарни ўзимча кашф этдим. У ўз устида тинимсиз ишлайди. У — интилувчан, янгилик излаб яшайди. У — ташаббускор! Назаримда истиқлол орамиздаги энг ташаббускор кишиларга катта имконлар яратди, уларни юзага чиқарди. Мавлуда опа ҳам шундайлар сирасига киради. Унинг бир пайтлар бошлаган ташаббуси кейинчалик қанот ёйиб, юрт ичра оммалашди. Ўшанда Мавлуда Исматова ҳали ҳеч ким қўл урмаган ишга ўзгача тараддуд билан киришганди.

1989 йилнинг бошлари. Ҳадемай ўқувчиларнинг ёзги таътили бошланади. Хўш, тўққизинчи синфни битираётганлар тақдири нима бўлади? Ахир уларнинг ҳаммасиям ўқишга боришмайди-ку. Демак, аксарияти бекор юради. Бекордан худо безор. Қолаверса, ёшлар ўртасидаги ножўя ишларнинг бари бекорчилик туфайли юз беради. Бунинг олдини олиш керак. Мавлуда опа ўйлаб-ўйлаб ана шу муаммони ечишнинг йўлини топди. У 2-ТошМИ ректорининг ҳузурига кирди.

— Бу йил тўққизинчини битираётганлар орасида иқтидорли ўқувчиларим кўп, — деди у дилидагини очиқ гапириб. — Институтдаги малакали ўқитувчилар бўш пайтларида мактабимизга бориб, ана шу ўқувчиларга дарс беришса. Уларга маош белгилаш билан боғлиқ ишларни ўз зиммамга оламан. Балки бу борада бирор шартнома тузармиз.

Ректор аввалига унинг таклифини хушламайроқ эшитди. Сўнг рози бўлгандек бош ирғади. Кейинги гал Мавлуда опа шартнома қоғозини ректорнинг иш столига ташлаб қайтди. Орадан уч-тўрт кун ўтиб, у яна институтга йўл олди. Шартномага имзо чекилмаган, у столнинг бир четида ётарди. Мавлуда опа бундай бепарволикка чидаб туролмади:

— Мен энди бу масалани сессияга олиб чиқишга мажбурман! — деди. (У ўша пайтда Тошкент шаҳар Кенгашига депутат эди).

Аёлнинг бу қадар қатъиятлилиги ректорни бироз шошириб қўйди. Сўнг қўлидаги шартномани синчиклаб кўздан кечирди. Имзо чекди. Институтдан хурсанд қайтган Мавлуда Исматова эртасига ўртачароқ ўқийдиган ўғил-қизларнинг ота-оналарини йиғди.

— Агар рози бўлсанглар, фарзандларингизга мактабнинг ўзида ҳунар ўргатамиз. Улар бундан кейин ҳам бағримизда бўлади, — деди.

Ота-оналар директорнинг ташаббусини маъқуллашди. Ўша куни Мавлуда опа Собир Раҳимов туманидаги машинасозлик билим юртининг директорига учради.

— Ҳунар ўрганишга мойил ўқувчиларимдан иккита махсус синф тузганман. Сизнинг кўмагингиз керак, — деди.

Бу гал иш осон кўчди. Билим юртидан малакали усталар ажратилди. Улар мактабга келиб, ҳафтанинг белгиланган кунларида ўқувчиларга сабоқ бера бошлашди. Амалиёт машғулотлари учун ҳафтада икки марта ўқувчиларнинг билим юртига бориб-келиш хавфсизлигини таъминлаш яна Мавлуда Исматова зиммасига тушди. Билими ўртача ўқувчиларни касбга йўналтириш, улардан чилангарлар, пардозчилар тайёрлаш, қизлар учун тикувчилик сир-асрорларини ўргатиш шу тарзда йўлга қўйилди. Мактаб эса кун сайин олий таълим ва ҳунар-техника масканига айланиб борарди!

Излаган имкон топади! Ҳақиқатан шундай. Мана, ўшандан бери пойтахтдаги кўпгина институтлар — Молия, Автомобил йўллари, Тошкент Миллий университетининг ҳуқуқшунослик факультетлари билан шартнома асосида ҳамкорлик қилиб келинмоқда. Бу истиқлол йилларида мактаб ва институтлар ҳаётини янада каттиқроқ боғлади. Ўтган давр ичида кўплаб ўқувчилар шу институтларни битириб, турли соҳа эгалари бўлишди.

— Педагогика университети билан беш йиллик режа асосида иш олиб борамиз, — дейди Мавлуда Исматова. — Қачон, қаерга, қанча ўқувчиларимиз кирганини ўзим назорат қилиб тураман. Проректорлар билан уларнинг ўқиши, ўзлаштириши, интизоми хусусида тез-тез суҳбатлашаман. Мактабдаги олтмиш фоиз кадрлар — ўз ўқувчиларим.

Қайси жамоада кучли ва билимдон кишилар жамланса, шу жамоанинг мавқеи баланд, сўзи ўткир бўлади. Мактабда кучли педагоглар кўп. Ўзбекистон халқ таълими аълочиси Маърифат Ҳайдарова, Мунира Исроилова, Аҳроржон Тўлагановларнинг ҳар биттаси бир дунё. А.Тўлаганов кимё фанидан «Масала ва машқлар тўплами»га, М.Боситхонов эса «Бошланғич синфларда иқтисод дарслари» қўлланмасига ҳаммуаллифлик қилишган. Техника фанлари доктори Қобилжон Тўлаганов, кимё фанлари доктори Қўчқор Аҳмедовлар шу мактабнинг қалдирғочлари. Ана шу бақувват жамоа 1995 йилда «Йилнинг энг яхши мактаби» республика кўрик-танловида иштирок этиб, компьютер билан тақдирланди. 1997 йилда эса «Мактаб формалари» кўргазмасида ғолибликни қўлга киритди. Аслида шу муваффақият Мавлуда Исматовага ўзгача таъсир қилди. Бунинг сабаби бор...

Ўшанда республикадаги мактабларнинг педагогик жамоалари олдида битта масала кўндаланг турарди. Бугунги мактаб ўқувчиси қандай кийиниши керак? Ахир, ҳар бир мактабда салкам мингтача бола ўқийди. Уларнинг оилавий шароитлари турлича. Мавлуда опа буни яхши биларди. Шунинг учун ҳам у мактаб формаси танлаш масаласига жиддий ёндошди. Кўпгина мактабларда бўлиб, ўқувчиларнинг кийиниши билан қизиқди. Ўша мактаблардан бирида қизлар ўртасида оқ кофта, қизил сарафан кийишаркан. Худди тўй кийимига ўхшаб кетади. Бўлмайди. Бошқа бир мактабда эса ҳаммага бараварига кўк жинси шим, оқ кўйлак жорий этилибди. Сочини демаса, қайси ўғил, қайси қиз бола эканини ажратиш қийин. Бунинг устига кўриниши шарқона эмас. Кейин республика «Модалар уйи»да бўлди. У ерда тавсия этилган мактаб формаларининг қайси бир жиҳатлари Мавлуда опага маъқул келмади. Ўйлаб-ўйлаб бир қарорга келди. Эртасига мактабда педагогик кенгаш ўтказди.

— Ўқувчилар учун оқ-қора кийимдан кўра қулайроғи йўқ, — деди у. — Ўғил болалар кичикроқ ўлчамдаги қора галстук ҳам тақиб юришсин.

— Галстук? Шу шартмикин?! — деди даврадан кимдир.

— Ҳа, шарт. Катталарга тақлидан кийинган йигитча ўзини каттадек ҳис этади. Ўзи журъатли, қадамлари дадил бўла боради.

Бу гапда жон бор. Ахир биз фақат қизларни турмушга тайёрлаш ҳақида кўп гапирамиз. Йигитлар-чи? Йигитларни ҳам катта ҳаётга тайёрлаш керак. Қандай қилиб? Унга ҳунар ўргатиш баробарида чинакам эркакча тарбияни шакллантириш зарур. Бу эса унинг кийиниши, унга қилинадиган муомала билан боғлиқ...

Мактаб, маҳалла ва оила ҳамкорлиги болалар тарбиясини яхшилашда энг қулай восита. Айрим мактабларда бу масала анча қийинчилик билан ҳал этилади.

— Маҳалла фаоллари ўз иш режасидаги учрашувларнинг аксариятини биз билан ҳамкорликда ўтказишади, — дейди опа. — Бу ҳамжиҳатлик ўқувчиларда масъуллик ҳиссини кучайтиради.

Япон оилаларида бир одат бор экан. Хонадонда ўсаётган боланинг келгусида ким бўлишини ота-она аввалдан белгилаб қўйишаркан. Сўнг фарзанд тарбияси шу соҳага йўналтирилиб, бола оиладаёқ ўзи эгаллайдиган касбга яқинлаша бораркан. Шу йўл билан болада аниқ касбга қизиқиш, иқтидор ва билим шакллантириларкан. Қандай ажойиб усул! «Бола тарбиясида оила муҳити асосий рол ўйнайди» деган эдилар Президентимиз. Уларнинг қай соҳага қизиқиши, қай касбни танлашига оиладагилар ҳам, мактаб ва маҳалла ҳам лоқайд қарашга ҳаққи йўқ! Мавлуда опа бу нарсани теран ҳис этади. Ахир унинг ўзи ҳам ўқитувчилик касбига болалигидаёқ қизиқмаганмиди? Ўшанда — Ишчилар шаҳарчасидаги 20-мактабда ўқиб юрган кезларида муаллимаси Мукаррама опага ҳавас қиларди. «У аёл худди фариштага ўхшарди, — дея эслайди Мавлуда опа. — Юриш-туриши, дарс ўтиши билан бизни қойил қолдирарди. Мен ўшанда доимо шу аёлдай муаллима бўламан деб ўйлардим...»

1987 йил. Ўшанда Мавлуда Исматованинг раҳбар сифатидаги иш тажрибаси оз эди. Яп-янги мактаб биноси эса ҳувуллаб ётибди. Унга кўпгина ўқув жиҳозлари, парталар, стол-стуллар, дераза пардалари сотиб олиш керак. Мавлуда Исматова мактабни жиҳозлаш учун турли масъул идоралар эшигига бош суқарди. Янги мактабни очиш маросимига яқин қолганда...

— Мактабда ҳушдан кетиб қолибман, касалхонада кўз очдим. Дўхтирлар «анемия» дейишди.

Хуллас, Мавлуда Исматова дўхтирларнинг ҳай-ҳайлашига қарамай, касалхона кийимида уйига жўнади. Сўнг мактабни очиш тантанасига етиб борди. Юзлаб ота-оналар, мингдан ошиқ ўғил-қизларнинг юз-кўзларидаги шодликни кўриб, у хасталигини ҳам унутди. Эртасигаёқ ишга чиқди.

Эндиликда шу даргоҳда 1,5 мингдан ошиқ бола таълим-тарбия олади. Мактабда ташкил этилган каратэ, бокс, кураш, мақомчилар, дуторчилар тўгаракларига ўқувчилар фаол қатнашади. «Инглиз тили», «Иқтисод», «Кимё», «Физика», «Ёш биолог» сингари кўплаб фан тўгараклари ишлаб турибди. Бу тўгаракларга билимдон ўқитувчилар раҳбарлик қилишади. Бугунги кунда «билимдон» сўзига урғу бериб гапирмоқ керак. Негаки, ўқитувчи билимдон бўлсагина унинг ўқувчи олдидаги обрўси баланд бўлади. Ахир турли ахборотлар оқими қайнаган даврда яшаяпмиз. Ўқувчида ахборот кўп, янгилик кўп, билим кўп. Ўқитувчида эса вақт кам, имконият оз. Шундай кезларда у ахборотга ўч ўқувчисининг меҳрини қозона олармикин? Албатта йўқ. У ҳолда ўқитувчи қандай йўл тутмоғи лозим? Мавлуда опа ҳар бир педагогик кенгашда шу саволни ўртага ташлайди. Сўнг ўз фикрини дадил айтади:

— Бугунги ўқитувчи ҳозиржавоб бўлиши зарур. Қандай қилиб бўлса-да, у ўз устида ишлашга вақт ва имкон топиши шарт!

«Доимий роҳатда бўлганинг, демак — ҳеч қачон роҳатланмаганингдир!» Бу ҳикматни файласуфлардан бири айтиб кетган. Мавлуда Исматова билан суҳбатлашаётганимда эса у ҳам худди шунга ўхшаш гапни тилга олди:

— Мен ҳаммага керак бўлиб яшашни истайман. Одамларнинг меҳри вужудимга куч-қувват бахш этади. Ахир фақат ўзинггагина керак бўлиб яшаш — демак ҳеч нарсага ярамаганингдир!

Мавлуда опа улғайган хонадондан тўртта педагог етишиб чиқди. Акалари Ортиқхон ва Аброрхонлар — фан номзоди, укаси Аббосхон— кимё фанлар доктори, профессор. Эндиликда Мавлуда Исматованинг икки қизи — Яшнархон ва Яйрахонлар ҳам ўқитувчи. Ўғли Суръатилла эса Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида мутахассис.

«Қанот жуфт бўлса, парвоз ҳам баланддир» дейдилар. Мавлуда опанинг муваффақиятларида умр йўлдоши — Ҳамидулла аканинг ҳиссаси кўп. Ахир кўнгилда етилган орзу-ўйлар аввало хонадонда муҳокама этилади, киши ишдан қийналган кезларда оиласига суянади, жуфтидан таскин-тасалли излайди. Шундай вақтларда Мавлуда опа ёстиқдошининг меҳрини ҳис этган, ишдаги чарчоқларини унутган...

— Мен уйимнинг остонасидан ичкарига кирсам бас, оддий бир аёлга айланаман, — дейди қаҳрамоним. — Умр йўлдошим учун лаззатли таом тайёрлаш, оиланинг жамики ишларига бош бўлиш, қўни-қўшни, қариндош-уруғ, маҳалла-кўй йўқловларига вақт топиш, келиним Наргизахон, набираларим — Бурҳонилло ва Билолхонлар ёнида бўлиш ҳаётимнинг энг қувончли лаҳзаларидир.

Оққан дарё оқаверади!

Бу — Мавлуда Исматованинг севган ибораси.

— Дарё каби уйғоқ яшасанг, инсонийлик бурчларини ҳис этиб турасан, — дейди у.

Суҳбатимиз давом этади.

— Ҳаётий шиорингиз нима? — сўрайман қаҳрамонимдан.

— Сиз шундай бир сатрларни эшитганмисиз? «Ҳикмат излаганга ҳикматдир дунё!» Менимча, ҳикмат излаб яшаган киши ҳаётнинг ёруғ томонларини кўра олади. Яшашга иштиёқи сусаймайди, изланишлардан чарчамайди.

— Ўзингиз англаб етган фалсафа?

— Ўтмиш донишмандлари айтиб қолдирган яна битта ҳикмат бор:

«Ҳар не истасанг, ўзингдан истагил!» Менинг хулосаларим баёни ҳам шундай. Инсон ҳаётда ўзига катта талаб қўйиб яшаши керак. Ўзига ишониши, ўзига суяниши лозим. Нимаики истаса, у ўзидан топади. Ҳаёт ҳақиқати бу.

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.

Мустақиллик байрами арафасида Имом ал-Бухорий халқаро жамғармаси мамлакатимизнинг бир неча вилоятларида «Истиқлол йиллари: миллий-диний қадриятларнинг халққа қайтиши» мавзуида илмий-амалий анжуманлар ўтказди. Бугун Тошкентда ана шу конференциялар туркуми ўз ниҳоясига етади.

Биз жамғарма раиси, сиёсий фанлар доктори, профессор Зоҳидулло МУНАВВАРОВ билан ушбу анжуманлардан кўзда тутилган мақсад ва уларнинг натижалари хусусида суҳбатлашдик.

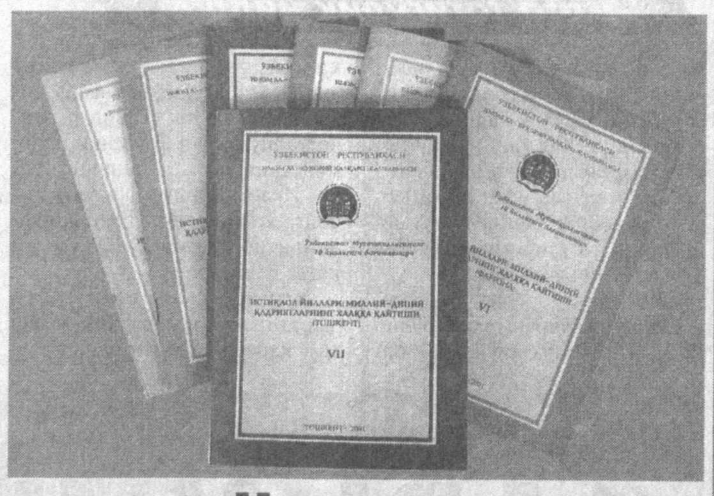

Дунёвийлик тамойили ва миллий-диний қадриятлар уйғунлиги

— Истиқлол даврида миллий-диний қадриятларнинг тикланиши каби ҳаётий жараёнга анжуман берган умумий баҳо ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Президентимиз Ислом Каримов ташаббуси билан амалга оширилаётган ўзлигимизни англаш, миллий қадриятларни тиклаш борасидаги хайрли ишлар мустақиллик йилларидаги ижтимоий-маънавий тараққиётимизнинг асосига айланиб бораётганига барчамиз гувоҳ бўлиб турибмиз. Миллий ўзликка қайтиш, миллатнинг «мағзи», асл қиёфасини тўғри англаш ва таъбир жоиз бўлса, унга жон бахш этиш жараёни, бир жиҳатдан миллий-диний қадриятларнинг ижтимоий-маънавий ҳаётдаги табиий мақомини таъминлаш орқали рўёбга чиқади. Бу ҳақиқат дунё халқлари тажрибасида такрор ва такрор ўз исботини топган.

Ушбу жараёнларнинг Ватанимизда қандай кечаётгани ҳақида тасаввурга эга бўлиш учун истиқлолнинг ўн йили давомида мамлакатимизда бу соҳада амалга оширилган ишларнинг умумлаштирилган натижаларини санаб ўтишнинг ўзи кифоя, деб ўйлайман.

Биринчи ва энг муҳим натижа шундан иборатки, мустақил Ўзбекистоннинг стратегик мақсади — дунёвий демократик давлат ва ҳурфикрликка асосланган замонавий фуқаролик жамияти қуриш тамойили миллий-диний қадриятларни ижтимоий-маънавий ҳаётдан сиқиб чиқармади. Аксинча, бу тамойил асл қадриятларимизнинг янги жамият фуқаросини маънавий жиҳатдан баркамол қилиб тарбиялашдаги табиий ўрнини аниқ-тиниқ белгилаб берди, уларни мазкур жараённинг таркибий қисмига айлантирди. Бугун Ватанимизда кечаётган маънавий-маърифий ўзгаришларнинг мазмун-моҳиятига эътибор берсак, уларнинг нафақат миллий, балки асрлар оша халқимиз томонидан ардоқлаб келинган асл диний қадриятларимиз руҳи билан ҳам суғорилганини кўрамиз.

Иккинчидан, миллий-диний қадриятларимизнинг тикланиш жараёни хилма-хил кўриниш ва мазмунда ўз ифодасини топмоқда: мусулмончиликнинг бош манбалари — Қуръони Карим ва ҳадиси шарифларнинг она тилимизга ўгирилиб, халқимизга тақдим этилиши, Абу Абдуллоҳ Муҳаммад ал-Бухорий, Абу Исо ат-Термизий, Абу Мансур ал-Мотуридий, Бурҳонуддин ал-Марғиноний, Баҳоуддин Нақшбанд каби буюк диний пешволар ва бошқа ўнлаб улуғ алломаларимизнинг ҳоки поклари ётган табаррук қадамжоларнинг ушбу мўътабар зотларнинг юксак мақомига муносиб зиёратгоҳларга айлантирилиши, улар қолдирган беназир маънавий-фалсафий мероснинг халқимизга қайтарилиши, мустабид тузум абадул-абад беркитдим, деб ўйлаган масжиду мадрасалар эшикларининг очилиши, яқин-яқинда ҳам ушалмас орзу бўлиб туюлган Маккаи Мукаррама ва Мадинаи Мунавварага сафар қилиб, муборак Ҳаж амалини адо этиш учун давлат томонидан кенг имконият ва ҳатто имтиёзларнинг яратиб берилиши мазкур жараённинг айрим қирралари, холос.

Учинчидан, миллий-диний қадриятларимиз табиий мақомининг тикланиши билан боғлиқ равишда одамлар тафаккурида рўй бераётган ўзгаришлар ҳам ижтимоий-маънавий ҳаётимизда тобора ёрқин намоён бўлмоқда: халқимиз менталитетининг ўқ илдизларини ташкил этувчи бунёдкорлик, ҳамжиҳатлик, бағрикенглик, ватанпарварлик, меҳнатсеварлик фазилатлари, инсоф, меҳр-мурувват, иймон-эътиқод, илму маърифатга интилиш туйғулари, бир сўз билан айтганда, эзгу қадриятлар ижтимоий ҳаётнинг устувор тамойилларига айланмоқда.

Албатта, анжуманнинг мақсади мустақиллик йилларида қилинган ишларни фақат қайд этиб ўтишдан иборат эмас. Модомики, миллий-диний қадриятлар ижтимоий-маънавий ҳаётимизнинг мазмун-моҳиятини белгиловчи бош омиллардан экан, биз ҳам уларга шунга яраша эътибор ва ҳушёрлик билан муносабатда бўлмоғимиз лозим. Чунки ҳаётнинг ўзи кўрсатаётганидек, миллий ва айниқса, диний қадриятларни суиистеъмол қилиб, ўзларининг ғаразли мақсадларига бўйсундиришга интилувчи кучлар оз бўлса-да, бор.

Шунинг учун ҳам биз анжуман олдига босиб ўтилган йўлнинг холисона таҳлилига асосланган ҳолда келажакдаги вазифалар ва эзгу ниятларни аниқлаб олишини ҳам бош мақсад қилиб қўйдик. Бошқача айтганда, бу мақсад миллий-диний қадриятларни эл-юрт манфаатларига хизмат қилувчи ғоялар билан бойитиш, Ватанимизнинг келажаги — ёш авлодни буюк аждодларга муносиб ворис қилиб тарбиялашга амалий ҳисса қўшишдан иборат.

— Анжуманга қизиқиш қандай бўлди, тақдим этилган маърузалар асосан қайси мавзуларга бағишланди?

— Жорий йилнинг 6 июнидан бугунга қадар Бухоро, Самарқанд, Хива, Андижон, Наманган, Фарғона ва Тошкент шаҳарларида давом этган илмий-амалий анжуман маънавий ҳаётимизда сезиларли воқеага айланди, десак муболаға бўлмайди. Унга 50 га яқин академик ва профессорлар,

70 дан ошиқ фан номзоди ва доцентлар, 60 тадқиқотчи ва аспирант, 30 дан ортиқ дин арбоблари, шунингдек, вилоят ҳокимларининг ўринбосарлари, қатор олий ўқув юртларининг ректорлари, журналларнинг муҳаррирлари, нодавлат ташкилот ва жамғармаларнинг раҳбарлари томонидан жами 250 га яқин маъруза тақдим этилганининг ўзиёқ ушбу фикрни тасдиқлайди. Уларнинг 71 таси истиқлол йилларида миллий-диний қадриятларимизнинг қайта тикланиши масалаларига, 44 таси ислом динининг асл моҳияти, тафсир, ҳадис, фиқҳ ва калом илмлари, ислом ахлоқи, 24 таси диний алломаларимиз меросига, 32 маъруза мумтоз ва замонавий адабиётимизда миллий-диний қадриятларнинг бадиий ифодасига бағишланди, 6 нотиқ ўзбек тили ва ёзувига доир мавзуларда чиқиш қилди, 18 та маърузада миллий-диний қадриятларимиздан ёш авлод тарбиясида фойдаланиш вазифалари ёритилди. Умумий ҳажми 45 босма тобоқдан ортиқ 7 китобга жамланган маърузалар матни нашр этилди.

Анжуманга тақдим этилган тадқиқотларда миллий-диний қадриятларимиз асрлар давомида эл-юрт осойишталиги ва фаровонлиги, ахлоқий-маънавий покликка хизмат қилгани, ҳамма замонларда ҳам зарарли ғояларга кескин зарба бериб, ҳар қандай ғаразли ниятларни фош этиб келгани, истиқлол йилларида умуммиллий барқарорлик ва бирдамлик омили бўлиб хизмат қилаётганига алоҳида урғу берилган.

— Газетхонларимизни миллий-диний қадриятларнинг ёш авлод тарбиясидаги ўрни тўғрисида анжумандан чиқадиган хулоса ва сабоқлар, айниқса, қизиқтиради...

— Ўзбекистон маънавий тараққиётининг янги босқичи, умуман дин, хусусан, халқимизнинг асосий эътиқоди бўлган исломга муносабатнинг тубдан ўзгаришидан бошланди, десак хато бўлмайди. Чунки ота-боболаримиз қалб тўрида ардоқлаб келган ҳайит байрамларимиз дам олиш куни деб эълон қилиниши ҳақидаги тарихий фармон давлатимиз раҳбари томонидан ҳали мустақиллик қўлга киритилмасдан туриб қабул қилинган, шу тариқа уларнинг армони бўлиб қолган ҳаж фарзини адо этиш учун зарур ҳуқуқий заминга асос солинган эди. Ўшанда бу сиёсатнинг бардавом бўлишига ишонмаган, уни сиёсий вазият тақозо этаётган «тактик қадам» дея баҳолаганлар ҳам бўлди. Мана, истиқлол ўн ёшга тўлмоқда. Бугун барчага аён ҳақиқат шундан иборатки, айнан истиқлол туфайли халқимизнинг асл миллий ва диний қадриятлари ўзининг ҳаётий мақомини топди.

Анжуман қатнашчилари чиқарган яна бир хулоса шуки, янги Ўзбекистонни қуриш сиёсатида икки жиҳатга алоҳида эътибор берилмоқда. Биринчи жиҳат — тарихимиз, жумладан миллий давлатчилигимиз эволюцияси билан боғлиқ ҳақиқатни тиклаш, она тилимизнинг қонуний мақомини барқарор қилиш, халқимиз учун энг азиз анъаналар ва урф-одатларга қайта ҳаёт бағишлашни назарда тутади. Бу соҳада амалга оширилган ибратли ишлар натижасида Амир Темур ва темурийлар даврида ўзининг авж чўққисига кўтарилган, нафақат четдан таъсирланган, балки ўзи катта-катта ҳудудларга таъсир ўтказиб турган давлатчилигимиз ҳақидаги тарихий ҳақиқат тикланди. Иккинчи жиҳат — Имом ал-Бухорий, Имом ат-Термизий, Абу Мансур ал-Мотуридий, Бурҳонуддин ал-Марғиноний, Маҳмуд аз-Замахшарий каби исломий илмлар ривожига салмоқли ҳисса қўшган беназир алломалар номини тиклаш, уларнинг умумбашарий аҳамиятга молик илмий-фалсафий меросини ўрганишни йўлга қўйиш орқали асл маънавий қиёфамизнинг зўравонлик билан эгилган «қадди» ростланишини ўз ичига олади.

Бу ишлар, биринчи галда, ёшлар учун қилинмоқда. Чунки истиқболимиз эгаси бўлган ёш авлод қадимий давлатчилигимиз маҳобатини чуқур идрок этмай туриб, келажаги буюк давлатни қура олмайди. Худди шунингдек, миллий анъаналаримизни, диний меросни билмаган ҳолда динийлик ва дунёвийлик ўртасидаги соғлом, яратувчан уйғунликни шакллантириш ҳам мумкин эмас. «Қайта қуриш» сиёсати даврида пайдо бўлган Ғарбда бир оз хавотир билан «исломий уйғониш» деб аталган жараённинг туб моҳиятини, аслида, собиқ шўро исканжасидан озод бўлган халқларнинг ўз маънавий меросига қизиқиши ташкил этар эди. Лекин ўша даврдаги енгил демократик эпкин яратиб берган бу имконият кенг омманинг, айниқса, ёшларимизнинг диний масалалардаги маърифатсизлиги билан тўқнашди. Бу ҳол одамларнинг диний билимларга чанқоқлигидан ўзининг ғаразли мақсадлари йўлида фойдаланишга уринган бузғунчи кучларнинг фаоллашувига сабаб бўлди. Афсуски, улар оз бўлса-да, ўзларига тарафдорлар топишга ҳам муваффақ бўлдилар. Уларнинг кўпчилигини ҳаётий тажрибаси йўқ, ғўр ёшлар ташкил этди. Бу ачинарли ҳолат, бир жиҳатдан, асрлар давомида маънавий баркамол инсон тарбиясининг таъсирчан воситаси бўлиб келган ислом тарғиботидаги узилиш туфайли юзага келди десак, хато бўлмас.

Президент Ислом Каримов томонидан ана шу ҳақиқат чуқур ва оқилона идрок этилиб, «маънавиятни мустаҳкамлаш учун меҳнат ва маблағни аяш ўз келажагига болта уриш демакдир», деган қатъий фикр олға сурилгани бу мафкуравий бўшлиқни илғор, ҳаётбахш ғоялар билан тўлдириш имконини берди. Айнан ана шу сиёсатнинг ижобий самараси бугунги умуммиллий тараққиёт, айниқса, барпо этилаётган янги демократик ҳуқуқий фуқаролик жамиятидаги диний омил ўрнининг тобора равшанлашиб бораётганида ўзини намоён этмоқда. Қолаверса, биз қураётган дунёвий давлатнинг соғлом диний омилга нисбатан бағри кенглиги, уни нафақат инкор этмаслиги, балки қўллаб-қувватлашига ишонч кучайиб бормоқда. Бунинг исботи сифатида, нафақат масжидлар фаолияти учун яратилган қонуний имкониятлар, балки динни илмий асосда чуқур биладиган миллий кадрлар тайёрлаш тизимининг шаклланаётганини ҳам кўрсатиш мумкин. Бу тизим диний илмларга ихтисослашган ўрта таълим муассасалари, Тошкент олий ислом маъҳади ва Тошкент ислом университетини қамраб олган. Буларнинг барчаси асл миллий-диний қадриятларимизнинг ёш авлодни тарбиялашдаги муҳим ўрнини янада кучайтиришга қаратилган оқилона сиёсатнинг меваларидир.

Хуллас, маънавий тарбия соҳасидаги узилган ҳалқа тикланмоқда. Бугунги кунда кўплаб нусхаларда чоп этилаётган диний асарлар, улуғ алломаларимиз таълимоти шарҳлаб берилган илмий адабиётларда ота-боболаримизнинг минг йиллик ақидавий, фиқҳий дунёқараши, турли мазҳаб ва оқимларнинг ўзига хос хусусиятлари, уларнинг халқимиз томонидан қабул қилинган ёки инкор этилган жиҳатлари ҳар томонлама ёритилмоқда. Бу ёшларда соғлом диний ақида билан боғлиқ мустаҳкам иммунитетнинг шаклланишига хизмат қилмоқда. Янада аниқроқ айтсак, энди ёшларни чалғитиб, мазмун-моҳияти ҳақиқий диндан йироқ бўлган, сиёсийлаштирилган ботил ақидаларга ишонтириш қийин бўлиб бормоқда. Шунинг учун ҳам, ватангадо бўлиб юрган нобакорларнинг кичик тўдаси, эндиликда, бошқача йўл тутишга, халқимиз ибораси билан айтганда, «ё зар, ё зўр» билан ёшларимизни ўзларига мутеъ қилишга уринмоқда. Анжумандан чиқадиган энг муҳим сабоқ шундан иборатки, биз ушбу ҳаётий масалада фаол мавқеда бўлишимиз лозим. Халқимизга хос миллий-диний қадриятларнинг туб моҳиятини ташкил этувчи яратувчанлик ва бағрикенгликни, Ватанга муҳаббат, ўз халқига садоқат, ота-онага ҳурматни қанча кўп тарғиб этсак, кўзланган мақсадга шунча тез эришамиз.

— Миллий-диний қадриятларимиз тикланишининг ўн йиллик тажрибасидан яна қандай хулосалар чиқариш мумкин? Истиқболда ушбу ҳаётий масалада нималарга эътибор бериш лозим, деб ўйлайсиз?

— Юксак илмий-услубий савияда ўтган анжуман, аввало, Президентимиз ва ҳукуматимизнинг мустақиллик йилларида миллий-диний қадриятларимиз борасидаги сиёсати ниҳоятда тўғри ва узоқни кўзлаганлигини бир карра тасдиқлади. Бу сиёсат халқимиз томонидан қизғин қўллаб-қувватланаётганлиги, асрлар оша сайқалланган юксак маънавиятимиз, серқирра миллий-диний қадриятларимизни теран тадқиқ этиш орқали эришилган натижалардан истиқлол мафкурасини бойитишда фойдаланиш учун бор имконият сафарбар этилаётганини кўрсатиб берди.

Ўзбекистон — ўзига хос анъаналар, урф-одатлар ҳамда турмуш тарзига эга бўлган ҳудудлардан иборат мамлакат. Минтақавий анжуманлар тажрибаси шуни кўрсатдики, ислом оламида юксак мавқега эришган, оламшумул мерос қолдирган алломаларимиз билан бир қаторда, муайян ҳудудлардаги диний қарашларнинг шаклланишига таъсир кўрсатган алломалар ҳаёти ва илмий меросини ҳам ўрганиш олдимизда турган долзарб вазифа экан.

Яна бир муҳим воқеа — Президентимизнинг милллий-диний қадриятларимизни қайта тиклаш ва камол топтириш соҳасидаги сиёсати ҳамда улуғвор мақсадлари моҳиятини янада теранроқ англаб, уни одамлар онги ва қалбига етказиш учун илмий-маънавий салоҳиятимизни бу борадаги долзарб вазифаларни тезроқ ва самаралироқ рўёбга чиқаришга йўналтирмоғимиз керак. Ушбу муҳим жараённинг назарий ва амалий ечимларини ишлаб чиқишимиз, ислом фалсафаси, ахлоқи, қонунчилиги билан бир қаторда, тафсир, ҳадис, калом илмларини янада теранроқ тадқиқ этиш, жаҳон маданияти ва маънавиятига салмоқли ҳисса қўшган диний ва дунёвий алломаларимиз меросининг ҳали ўрганилмаган қирраларини аниқлаб, улардан халқимизни баҳраманд қилиш, бу безавол қадриятлардан ёш авлод маънавиятини бойитишда самаралироқ фойдаланиш зиммамиздаги муқаддас бурчдир. Илмий жамоатчилигимиз, маънавият ва маърифат муассасалари, дин арбоблари, «Камолот» ижтимоий ҳаракати фаоллари, шу жумладан, бизнинг жамғармамиз ҳам бунинг учун бор куч ва имкониятларини ишга солади.

Аҳмад ХЎЖА
суҳбатлашди.

Судзуки Исаму:
«ДАВЛАТ БИР КУНДА ҚУРИЛМАЙДИ»

Япон компаниялари деганда кўз ўнгимизда дастлаб «Сони», «Тойота», «Панасоник», «Мицубиси» келади. Аммо Япониянинг ана шундай йирик ширкатлари орасида «Ниссе Иваи Корпорейшн» ҳам катта мавқега эга. 1902 йилда асос солинган мазкур ширкатнинг бугунги йиллик савдо айланмаси 7 триллион(!) 281 миллиард 304 миллион иенни ташкил этмоқда. Айни пайтда 580 компанияни ўз таркибига бирлаштирган «Ниссе Иваи Корпорейшн»да 37 минг нафар киши фаолият кўрсатади. Ушбу ширкат кимё ва озиқ-овқат саноати учун зарур моддалар ишлаб чиқариш, нефт ва газни қайта ишлаш, тўқимачилик ва илғор технологияларни сотишга ихтисослашган. Бундан ташқари, ўн мингдан ортиқ турли хил маҳсулотлари билан савдо операцияларини ҳам амалга оширади. Ана шу кўрсаткичларнинг ўзиёқ «Ниссе Иваи Корпорейшн»ни жаҳон бизнес оламидаги етакчи ва карчалон компаниялардан бири эканлигини далиллайди. Бироқ у бундай хайротомуз муваффақиятларга қандай йўллар билан эришди? Бунинг сири нимада? Компаниянинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси Бош вакили жаноб Судзуки ИСАМУ билан суҳбатимиз айнан шу мавзудан бошланди.

— Мендан бу ҳақда кўп сўрашади ва ҳар доим бир жавобни бераман, — деди у. — Тинимсиз меҳнат ва сабр. Биласизми, бугун кўп бор тилга олинадиган «Сони», «Панасоник», «Мицубиси» ҳам дастлаб 4-5 кишидан иборат кичик кооператив сифатида ўз фаолиятини бошлаган. Ширкатимизнинг ибтидоси ҳам худди шундай бўлган.

Тўғри, биз ҳам ўшанда ёруғ кунлар тезроқ келиши тарафдори бўлганмиз. Кейин билсак, ёрқин келажакни дарров кўришни орзу қилиш бесабрликдан бошқа нарса эмас экан. Ахир давлат ҳам бир кунда қурилмайди-ку, завод ва фабрика ҳам бир кунда фойда келтиравермайди. Биласизми, ҳозир ширкатимиз тарихини қанча кўп хотирласам, шунча кўп ҳайратга тушаман. Чунки хизматчиларимиз дастлабки йилларда бугунгидан-да кўпроқ меҳнат қилишган. Турли таклифлар билан турли мамлакатларда эшикма-эшик юришдан чарчашмаган. Яширмайман, вақтида кўп йўқотишлар ҳам бўлган. Мабодо бирор давлатга сармоя киритишга муваффақ бўлинса, ундан ҳар сония ва ҳар соатда хабардор бўлинган. Шу йўл билан етишмовчилик ва тақчиллик енгилган. Бугун эса, кўриб турганингиздек, бундай меҳнат меваларидан баҳраманд бўлаяпмиз.

Дарвоқе, яқинда мен Президент Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасида айни шу мавзудаги чиқишини матбуотдан ўқиб, очиғи, қойил қолдим. Маърузада қатор мамлакатлар тажрибаси тўғри ва аниқ таҳлил қилинди. Аммо унда янги, ҳали ҳеч ким айтолмаган фикр ҳам билдирилди: Жамиятда тадбиркорлик руҳини қарор топтириш — тараққиёт гарови. Жуда маънили ва таъсирчан ибора. Биласиз, 1975 йилда Япония иқтисодиёти кучли инқирозга юз тутганда мамлакатимиз намояндалари Президентингиз каби узоқни кўзлаб сиёсат юритди. Миллат тақдирига дахлдор катта ғоя ва шиорлар матбуот орқали тарғиб қилинди. Бу эса пировард натижада иқтисодий тараққиётга хизмат қилди. Япон давлати ва жамиятига азалдан хос бўлиб келган фидойилик, оиладаги иliқлик, самимият ва масъулият давлат ва фуқаро орасидаги муносабатларга кўчирилди. Ана шу саъй-ҳаракатлар самараси ўлароқ, «Ниссе Иваи»га ўхшаган кўплаб компаниялар нафақат Япония, балки жаҳон бозоридан ҳам мустаҳкам жой олди.

— Жаноб Судзуки, Сиз бугунги ўзбек ширкатларининг ҳам худди шундай шуҳрат қозонишига ишонасизми?

— Шак-шубҳасиз! Чунки бунинг учун Ўзбекистонда ҳамма шарт-шароит муҳайё. Қолаверса, ўзбек тадбиркорлари муайян бир соҳани танлаб олиб, бор куч ва имкониятларини шу соҳани ривожлантиришга сарфлашса фойдадан холи бўлмас эди. Ҳозир Ўзбекистон пахта етиштириш бўйича дунёда етакчи ўринда туриши ҳаммага аён. Шундай экан, асосий куч тўқимачилик ва

Сўз — сармоядорга

енгил саноатни юксалтиришга сарфланса, бутун дунёни кийинтириш мумкин. Бундай имконият кимда бор дейсиз. Мен буни нима учун айтаяпман. Масалан, Япония автомобиллари, электр ва маиший техникаси бутун дунёга машҳур. Тўғрими? Лекин даромадимиз фақат бундан эмас. Япон ишбилармонлари уларни сотишдан эмас, балки юқори технологияларнинг ўзини яратиб, жаҳон бўйлаб ишлаб чиқарувчиларга пуллашдан мўмай фойда топишади. Айтмоқчиманки, ширкатларнинг фаолияти аниқ бир соҳага ихтисослаштирилса, дунёга танилиш ҳам осонроқ кечади. Мен сизга айтсам, жаҳонда пешқадамлиликни қўлга киритишнинг сири ҳам ана шунда.

Шу ўринда яна бир муҳим масала хусусида тўхталмоқчи эдим. Тошкентдаги беш йиллик фаолиятим давомида шунга амин бўлдимки, ўзбеклар ва японларнинг ҳам бир-бирига ўхшаш жиҳатлари, хусусиятлари бисёр экан. Масалан, жамоа бўлиб яшаш хусусиятини олайлик. Ўз вақтида мамлакатимизни саноатлаштиришда мафкурачилар ана шу шарқона миллий- маънавий омилни иқтисодий омилга айлантира олдилар. Ана шу оқилона тадбир миллатимизни ҳар қандай хатар ва таҳдиддан сақлаб қолди. Кузатишимча, Президент Каримов ҳам миллий давлатчиликни мустаҳкамлаш ва ишлаб чиқаришда ўзига хос ва мос бўлган йўлларни кўрсатиб, барчани миллат, мамлакат тақдири масаласига бир хил масъулият билан муносабатда бўлишга даъват этаётир. Ишончим комилки, бу йўл яқин келажакда ўз натижасини тўла-тўкис беради.

— Айни пайтда «Ниссе Иваи Корпорейшн»нинг мамлакатимизда амалга ошираётган биронта йирик иши ҳақида гапириб бера оласизми?

— Бажонидил. Газетангиз ўқувчиларига бизни «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компанияси билан Шўртан газ-кимё комплекси қурилиши бўйича 80 миллиард иенни ташкил қиладиган шартнома имзолаганимиз ҳақида хабар берсангиз яхши бўларди. Бундай катта миқдордаги сармоя ҳар қандай мамлакат иқтисодиётига киритилавермайди. Қолаверса, сармояси бор одам ўз ҳамёнига эҳтиёт бўлишни ҳам билади. Аммо «Ниссе Иваи Корпорейшн» Ўзбекистон келажагига қатъий ишонади. Бунинг далили сифатида шуни айтишим мумкинки, биз ҳали Ҳамдўстлик давлатларининг бирортасига бундай катта кўрсаткичдаги сармояни киритмаганмиз. Қолаверса, яна саноқли кунлардан сўнг Қашқадарёда ана шу замонавий комплекс ишга тушади. Биласизми, бундай иншоот ўз қуввати ва қудрати жиҳатидан дунёда бармоқ билан санарли даражада.

— «Кўкдумалоқ» компрессор станциясининг ишга туширилишида ҳам «Ниссе Иваи»ни ҳиссаси бор дейишади...

— Тўғри. Ушбу улкан станция мамлакатингиздаги дастлабки амалий ишларимиздан бири ҳисобланади. Ҳозирда биз якдил хулосага келдик: яқин йиллар ичида Ўзбекистоннинг турли чеккаларида қатор ишлаб чиқариш мажмуалари бунёд этишга сармоялар киритмоқчимиз. Негаки, мамлакатингизда сармояга кафолат борми деган савол умуман туғилмайди. Сармоя киритиш ва даромад олиш, олинган даромадни четга чиқазиш борасидаги қонунларингиз бизни қониқтиради. Сармоядорларга эса шу керак. Менимча, АҚШ, Германия, Буюк Британия, Франция, Италия сингари мамлакатлардаги йирик компанияларнинг Ўзбекистонга ошиқаётганлигининг сабаби ҳам ана шунда. Чунки бугун ҳаракат қилинмаса, эртага кеч бўлиши турган гап.

Агар биз яратаётган замонавий технологиялар мамлакатингизнинг иқтисодий салоҳиятини юксалтириш ва пировардида, Ўзбекистоннинг буюк келажагини барпо этишга, бир оз бўлса-да, ҳисса қўшса, «Ниссе Иваи Корпорейшн»нинг шуҳратига шуҳрат қўшилган бўлар эди.

Суҳбатдош
Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Қўшхабар

«Камолот кунлари»

Қарши шаҳрида Мустақилликнинг 10 йиллигига бағишланган «Ватан ягонадир, Ватан биттадир» мавзуида «Камолот кунлари» бўлиб ўтди. Бундан мақсад ёшларни бирлаштириш, уларнинг иқтидорларини юзага чиқариш эди. Ҳақиқатан ҳам турли спорт мусобақалари шунга хизмат қилди. Айниқса, ёш мусаввирлар ва ҳайкалтарошлар кўргазмаси барчада катта таассурот қолдирди. 7 ёшдан 14 ёшгача бўлган болаларнинг «Тинчлик» мавзуида асфальтга чизган расмлари ҳайратларга сабаб бўлди. Демак, ёшларимиз талантга бой. Фақат уларни камол топтириш керак. Шу маънода «Камолот кунлари» ёшларнинг камол топишига хизмат қилди, дейиш мумкин.

Яна бир марказ

Қашқадарёда татар-бошқирд миллий-маданий маркази иш бошлади. Марказнинг директори Равиль Ихсановнинг айтишича, бу халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга, ҳамкорликни, маданий алоқаларни кучайтиришга хизмат қилади.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Байрам арафасидаги ўйлар

УМИД ДАРАХТИ

Кимдир мендан истиқлол йилларида Ўзбекистон эришган энг катта ютуқ нима, дея сўрагудек бўлса, иккита ҳолатни кўрсатардим. Бири — иқтисодиётнинг сиёсатдан устиворлиги бўлса, иккинчиси — мамлакатда ёшлар тарбияси ва уларга билим бериш соҳасидаги буюк ўзгаришлардир. Шу икки ҳолат юрт тақдирини бутунлай ўзгартиришига менинг ишончим комил.

Япония, Жанубий Корея каби давлатлар тажрибасига кўз ташлагудек бўлсак, уларда ёшларга таълим бериш масаласи энг устувор йўналиш деб эълон қилинди. Оқибатда, тарихан қисқа давр ичида ҳар иккала давлат тараққиётнинг ойдин йўлига чиқиб олди.

Бугунга келиб Ўзбекистон кадрлар тайёрлаш, ёшларга таълим-тарбия бериш борасида ўз моделини яратди. Буни қарангки, эндиликда мана шу моделдан хорижликлар андоза олишмоқда.

Бизнинг Гулистон Давлат университети қошидаги академик лицейимиз вилоятдаги энг нуфузли ўқув даргоҳларидан бири ҳисобланади. Бу ерда ёшлар ижтимоий-гуманитар, хориж филологияси, иқтисодиёт, табиий ва аниқ фанлар бўйича малакали таҳсил олишмоқда. Уларга университетнинг профессор-ўқитувчилари ҳамда лицейнинг тажрибали мураббийлари таълим беришмоқда. Барча ўқув хоналари, фан кабинетлари замонавий жиҳозлар, компьютерлар билан таъминланган. Машғулотлар телевизион ахборотлаштириш марказига боғланган. Бир жойда ўтириб барча кабинетлардаги машғулотларни кузатиш ва таҳлил қилиш имконига эгамиз.

Лицейимизга ўқувчилар тест синовлари орқали қабул қилинади. Тест синовларига жиддий эътибор берганмиз. Лицейда қолоқлар, деган тушунчанинг ўзи йўқ. Гуруҳлар ўртасида тартиб-интизом, давомат, ўзлаштириш ва билим сифати бўйича мусобақа ташкил этилган. Ҳар ойнинг якунига кўра ғолиблар аниқланиб, уларнинг рейтинг кўрсаткичлари эълон қилинади. Ҳар бир ўқувчимиз ўз шаъни, ўз обрўйи учун астойдил курашади. Уларнинг ҳар бири ўзининг эртанги кунда жамиятда эгаллайдиган ўрни, нуфузи, янада аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, тақдири айнан бугун, айнан мана шу соатларда ҳал бўлаётганлигини сезиб, билиб яшашади. Мана шу туйғунинг ўзи уларда фидойилик, жонбозлик, билим олиш учун ўзини бағишлаш каби ажойиб хислатларни шакллантиради.

Биз нафақат талаб қилишни, балки ўқувчиларнинг яшаши, билим олиши учун шароит яратишни ҳам бирмунча жойига қўйганмиз. Лицейимизнинг кенг, ёруғ кутубхонаси, мазали таомлар тайёрланадиган ошхонаси бор. 300 нафар ўқувчига мўлжалланган ётоқхонамизда барча қулайликлар муҳайё этилган. Кўплаб тўгараклар муваффақият билан ишлаб турибди. Лицей атрофида 5 гектарлик боғ барпо этганмиз. Унда ҳар бир ўқувчимиз биттадан мевали дарахт парваришлаяпти.

Бу йил илк қалдирғочларни ҳаётга учирма қилдик. Қувонарлиси шуки, уларнинг катта қисми юртимиздаги ва хориждаги кўплаб олий ўқув юртларининг талабалари бўлишди.

Ёнғоқ кўчати ўтқазаётган чолдан қўшниси бу ниҳоллар ўн йилдан сўнг ҳосилга киришини эшитиб ҳайрон бўлган экан. "Ўн йилдан кейин унинг мевасини ейиш сизга насиб этадими-йўқми, нега бунчалик жонингизни жабборга берасиз", дея сўрабди. Шунда чол кулиб-кулиб шундай дебди: "Одам боласи умид билан яшайди. Бу ниҳолларни мен фақат ўзим учун экканим йўқ. Уни невараларим, қўни-қўшнимнинг болалари татишади. От миниб оёқ остига қарагандан кўра пиёда юриб уфқларга тикилган маъқул" деган экан.

Ривоятдан мурод шуки, инсон боласи фақат бугунги кун билан тирик эмас. У эртани, янада ёруғ кунларни кўнгилга тугиб яшамоғи шарт. Бусиз ҳаётнинг, тирикликнинг маъно-моҳияти уч пулдир.

"Ўзбекистон — келажаги буюк давлат" деган шиорни барчамиз яхши кўрамиз. Унинг буюк бўлиши ёшларга, уларнинг билими, қалби ва дунёқарашига боғлиқ. Мана, мустақиллигимизга эндигина ўн йил бўлди. Ўн йил тарих учун киприк қоққулик муддатдир. Яна ўн йил ўтгач, Ўзбекистон ўзининг нималарга қодир эканлигини амалда кўрсатади. Негаки, ниҳоллар ўсмоқда. Негаки, уларнинг томирлари меҳр-муҳаббат аталмиш булоқлардан сув ичаяпти.

Саме САМАДОВ,
Гулистон Давлат университети қошидаги академик лицей директори.

Асрга татигулик йиллар

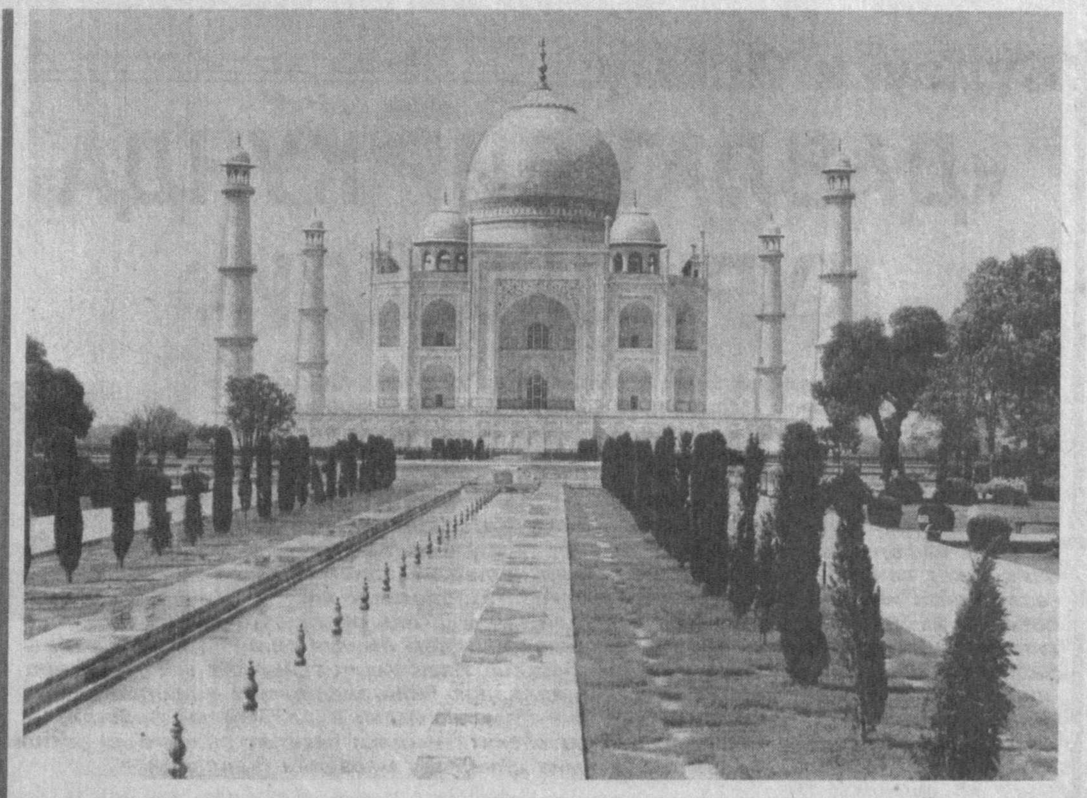

ТАРИХИЙ ҲИНДИСТОН

Бундан 10 йил муқаддам, 1991 йилнинг 17-19 август кунлари Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг хорижий давлатга илк расмий ташрифи Ҳиндистон Республикасига бўлган эди.

Бу ҳақиқатан ҳам, тарихий сафар эди. Ўзбек давлатчилиги тарихида, халқимиз ҳаётида мисли кўрилмаган, асрлар бўйи орзу қилиб келинган оламшумул воқеа эди. Президентимизнинг хорижий давлатга биринчи расмий ташрифи самарали бўлиши мамлакатимиз келажаги тақдири учун ҳам жуда муҳим эди. Ташрифнинг яна бир муҳим томони шунда эдики, шу вақтгача Совет Иттифоқидаги ҳали бирор-бир республика раҳбари юрак ютиб, ўз халқининг номидан хорижга расмий ташриф билан чиқиш у ёқда турсин, бу ҳақда ҳатто ўйлаб ҳам кўрмаган эди.

Ҳали кўплар Совет давлатининг мисли кўрилмаган қудратига ишонар, унинг тез кунлар ичида ич-ичидан чириб кетган чинордек қулаб кетишини хаёлларига ҳам келтиришмасди. Барча янги Иттифоқ Шартномасини имзолашга тайёргарлик кўриш билан банд эди.

Ўша жуда қалтис кунларда узоқни кўра билиб, башорат қила олган, дилидаги холис ниятини рўёбга чиқариш учун дадил ҳаракат бошлаган фақат Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов бўлди. Ҳатто, биз журналистлар ҳам бу сўзларни, энди ўша кунлардан 10 йил ўтгандан сўнггина айта олаяпмиз. Ҳақиқатан ҳам, юз бераётган шундай мушкул сиёсий вазиятда, воқеликни донишмандларча кўра била туриб хорижга сафарга чиқишнинг ўзи чинакам жасорат, мардлик эди.

Энди ўша тарихий ташриф тафсилотларига қайтайлик. Чунки, мамлакатимиз раҳбарининг бу илк сафари ҳақида ҳали муфассал ёзилмаган. Бу сафарда мен ҳам иштирок этган, ташрифнинг ҳар бир воқеасини ён дафтарчамга туширишга ҳаракат қилганман. Бугун, катта шодиёна арафасида ана шу тарихий воқеа хаёлимда қайта жонланди.

...Халқимизнинг донишмандлигига қойил қолмасдан иложингиз йўқ. Сафар ойида сафарга чиққанлар муродига етади, деган нақлнинг нақадар ҳаётийлигига ўзимиз гувоҳ бўлдик. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бошлиқ ҳукумат делегациясининг Ҳиндистонга расмий ташрифи кутилганидан ҳам самарали бўлди. Бу тарихий ташрифнинг энг аҳамиятли томони шунда эдики, Ўзбекистон Президентини Ҳиндистон томони энг нуфузли хорижий давлатнинг тан олинган раҳбари сифатида олий даражада қабул қилди. Сафардаги яна бир воқеа — собиқ Шўро республикалари ичида биринчи бўлиб Ўзбекистон хорижий давлат билан ҳам иқтисодий, ҳам маданий соҳада ҳамкорлик қилиш тўғрисида битимлар имзолади.

Делегация тушган самолёт Тошкентдан Деҳлига бирпасда, яъни икки ярим соатда етиб келди. Палам аэропорти шанба куни бўлишига қарамасдан гавжум эди. Биз ўзбекистонлик журналистлар ва ойнаи жаҳон ходимлари самолётдан биринчи бўлиб қадимий ҳинд диёрига қадам қўйганимизданоқ ажиб бир иликликни ҳис қилдик. Президентимиз Ислом Каримов самолёт пиллапоясидан тушиши биланоқ ўнлаб журналистларнинг қуршовида қолди. Ҳар бир қалам соҳиби ҳали дунёга танилмаган мамлакат Президенти билан яқиндан танишишга интилар, унинг хорижга қилган илк ташрифининг боиси нимадалигини билишни истар, шунинг учун ҳам Юртбошимизга савол устига савол беришарди. Президентимизнинг жавоблари асосли ва лўнда эди.

Ўзбекистон Президенти Ҳиндистон матбуоти учун берган баёнотида ўзбек-ҳинд халқларини узоқ йиллардан буён дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик ришталари боғлаб турганлигини алоҳида таъкидлаб, шундай дедилар: «Бизнинг Ҳиндистонга келишимиз, аввало ўзбек халқининг қадимги маърифатга, кўп асрлик тарихга ва жуда бой маданиятга эга бўлган ҳинд халқига улкан эҳтиромининг намоён бўлишини билдиради. Ўзбек халқи ўзининг буюк қўшниси билан янада мустаҳкам алоқалар ўрнатишга интилмоқда. Тарихимиз муштараклиги, маданиятимизнинг яқинлиги, халқларимизнинг кўп асрлик алоқалари шундай мустаҳкам пойдеворки, унда биз Ҳиндистон Республикаси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида сифат жиҳатидан янги муносабатларни қуришимиз мумкин».

Ҳақиқатан ҳам, ўша пайтларда бу сўзларни айтиш у ёқда турсин, хорижда, яна журналистлар ҳузурида бу ҳақда баёнот беришнинг ўзини тасаввур қилиш қийин эди. Ана шундай дадил ва узоқни кўзлаб қилинган ҳаракатлар Йўлбошчимизнинг олиб бораётган қатъий ва изчил сиёсати Ўзбекистоннинг хорижий давлатлар ўртасидаги обрўсини оширди.

У Ўзбекистоннинг манфаатдор томонлар билан тенг ҳуқуқли дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларига интилаётганини таъкидлаб, унинг Ҳиндистонга ҳозирги ташрифи, шу давлат раҳбарлари, шунингдек, жамоатчилик ва савдо-саноат доиралари вакиллари билан бўлажак учрашувлар икки мамлакат ўртасида сифат жиҳатдан янги муносабатларни ўрнатишга янги омил бўлиб хизмат қилади, деб умид билдирди.

Шу куннинг ўзидаёқ олий даражадаги учрашувлар бўлиб ўтди. Илк бора шундай олий даражадаги учрашувларда, суҳбатларда қатнашишдек шарафга муяссар бўлдик. Ўзимизни хорижда ишлаётган журналистлардек эркин ҳис қилдик. Президентимиз Ислом Каримовнинг Ҳиндистон Бош вазири П. В. Нарасимха Рао ва вице-президент Шанкар Дайал Шарма билан учрашиб суҳбатлашгани муҳим воқеа бўлди. Самимий дўстона вазиятда ўтган учрашувлар чоғида томонлар, жумладан, Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасида ҳар томонлама алоқалар ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳамда ривожлантириш кераклигини алоҳида таъкидладилар. Икки халқнинг дўстлик ришталари, азалий тарихий ва маданий муштараклиги, ўзаро муносабатлари илдизлари қадим-қадимларга бориб тақалиши, Ўзбекистон ва Ҳиндистон ўртасида сифат жиҳатдан янги муносабатлар ўрнатилиши катта аҳамиятга эга эканлиги бу ерда бир неча бор тилга олинди.

Илк ташриф чоғида Ўзбекистон ва Ҳиндистон раҳбарлари икки муҳим ҳужжат: иқтисодий, савдо ва илмий-техника ҳамкорлигига доир битимга, шунингдек, маданият, санъат, таълим, илм-фан, сайёҳлик, спорт ва оммавий ахборот воситалари соҳасида ҳамкорлик юзасидан битимга имзо чекдилар.

Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасидаги энг муҳим соҳалар бўйича имзоланган ана шу иккита тарихий битимнинг яна бир ўзига хос томони шунда эдики, улар ҳинд, инглиз, рус тили билан биргаликда биринчи марта ўзбек тилида ҳам ёзилди.

— Халқаро ҳужжатларнинг ўзбек тилида ифодаланиши асрларга тенг тарихий воқеадир, — деган эди, ўша учрашувлар иштирокчиси, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Пиримқул Қодиров. Бундай унутилмас, улуғ кунларга етганлар бор, етмаганлар бор. Шундай қутлуғ кунларга мушарраф бўлиш, уни рўёбга чиқариш учун халқимизнинг ўнлаб, юзлаб энг асл фарзандлари жон фидо қилдилар. Оллоҳга шукурлар бўлсинки, олий мақсадни амалга ошириш фақат Ислом Каримовдек улуғ инсонга насиб этди. Бу ташрифда иштирок этиш биз учун ҳам катта бахтдир.

Ҳинд халқининг асл фарзандлари хотирасини эслаш ҳам қарз, ҳам фарз эди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов бошлиқ делегация аъзолари Деҳлининг энг муқаддас жойларига ташриф буюришди. Дастлаб Ҳиндистон халқи миллий-озодлик ҳаракати раҳбари Махатма Ганди тани оловга топширилган жой «Гажвхат»да бўлишди ва ёдгорлик пойига гулчамбарлар қўйишди. Хотира китобига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдиришди: ***«Ҳинд халқининг буюк фарзанди, Ҳиндистон озодлиги учун кураш раҳбари Махатма Ганди хотирасига самимий ҳурмат билан***

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом КАРИМОВ»

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ҳиндистон мустақиллиги учун толмас курашчи ва шу мамлакатнинг биринчи Бош вазири бўлган Жавоҳарлаъл Неру хотирасини ҳам эсга олиб гулчамбар қўйди. Унда қуйидаги сўзлар ёзилганди: ***«Ҳинд халқининг буюк фарзанди Ж. Неруга»***

Ислом Каримов делегация аъзолари билан бирга ана шу буюк сиймолар ишининг изчил давомчиси, тарихда тинчликни сақлаш учун толмас курашчилардан бири, ўзбек халқининг чинакам дўсти, террорчилар томонидан уюштирилган суиқасд натижасида ҳалок бўлган Ражив Ганди танаси оловда куйдирилган «Шактист-ҳал»да ҳам бўлиб, гулчамбарлар қўйди.

Биз ҳар бир учрашувга Деҳлининг гавжум кўчаларидан ўтиб борар эканмиз, Ҳиндистоннинг қадимий ва навқирон пойтахти билан иложи борича яқиндан танишишга ҳаракат қилардик. Ҳар қадамда буюк юртдошимиз Бобурийлар сулоласи қолдирган бебаҳо меъморчилик кошоналарига дуч келасиз ва унинг кўрк-жамолига маҳлиё бўласиз. Қуёш зиёсидан ғиштинлари мисдек қизиган қадимий қалъалар, мақбаралар, масжидлар ва саройларни шаҳарнинг барча ҳудудида учратиш мумкин. Ҳумоюн, Акбар, Шоҳжаҳон... Қадимий номлар узоқ ўтмиш даврларни эсга солади.

Деҳлида кўпмиллатли аҳоли истиқомат қилади. Бу ерда турли табақада бўлган деҳлиликлар яшайдилар. Бойлар билан камбағаллар ўртасида осмон билан ерча фарқ бор. Шаҳарнинг ҳаёт мароми турли даврларга боғлиқ. Шаҳар равнақи XVII асрда ҳукмронлик қилган Султон Шоҳжаҳон салтанати билан узвий алоқаси бор. Тенгсиз меъморчилик обидаси Қизил Форт ва улуғвор Жомеъ Масжиди ҳар бир кишининг эътиборини ўзига тортади. Деҳли шаҳрининг яна бир ўзига хос хусусияти шундаки, XVI асрда муқаддас қабр устида барпо этилган мақбара қандай бунёд этилган бўлса, ҳозир ҳам ўз ҳолатини ана шундайлигича сақлаб турибди. Ҳиндлар тарихий биноларни кўз қорачиғидек сақлашни, дунёга кўз-кўз қилишни биладилар.

Шаҳарнинг барча ажойиб обидаларини санаб ўтиш қийин. Улар ғоятда кўп ва ранг-баранг...

Деҳлидаги Президент саройи ҳам миллий услубда барпо этилган энг гўзал, тарихий ва ноёб меъморчилик обидаларидан бири. Бу ерда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан Ҳиндистон Президенти Р. Венкатараман ўртасида дўстона суҳбат бўлди. Суҳбатда икки томонлама бир битимга келинган иқтисодий ва маданий ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш масалаларига катта эътибор берилди.

Суҳбат сўнгида И. А. Каримов Ҳиндистон Президентига миллий зарбоф тўн ва қийиқча, дўппи совға қилди.

Ҳиндистон вице-Президенти Шанкар Дайал Шарма бу ерга расмий ташриф буюрган Ўзбекистон Республикаси Президенти шарафига катта зиёфат берди.

Зиёфатда Дайал Шарма нутқ сўзлади:

— Президент Каримов кўзга кўринган сиёсий раҳбарлардан бири бўлиш билан бир қаторда таниқли иқтисодчи ва муҳандис сифатида яхши таниш, — деди вице-президент. — У Ҳиндистоннинг дўсти. Биз унинг Ўзбекистон Республикаси Президенти сифатида ўзининг биринчи расмий чет эл сафарини Ҳиндистондан бошлашга қилган қарорини юксак баҳолаймиз. Ўзбекистон деганимизда бутун Ўрта Осиё халқларининг Ҳиндистон билан кўп асрлик тарихий, маданий ва иқтисодий алоқалари намоён бўлади. Яқинда ўтказилган археологик қазилмалар шуни кўрсатдики, қадим замонларда ва ўрта асрларда Ўрта Осиё ва Ҳиндистон халқларининг турмуш тарзи умумийлик билан суғорилган.

— Ўрта Осиё билан Ҳиндистон ўртасидаги адабий ва маданий алоқалар, — деди Шарма сўзида давом этиб, — Ўрта асрларда янада ҳам кучайган. Ҳиндистонда мўғуллар сулоласи деб номланган сулолага Ўзбекистоннинг Фарғона водийсидан келган Бобур асос солган. У ўзининг ўлмас асари «Бобурнома»да Ўрта Осиё ва Ҳиндистоннинг иқтисодий ҳаёти, анъаналари ва тарихини чуқур ёритиб беради. Мўғуллар даврида Ҳиндистонда ёзилган тарихий асарларда Ўрта Осиё тарихи мактабининг таъсири ва анъаналари кўриниб туради...

Расмий ташриф чоғида Ўзбекистон иқтисодиётини тубдан яхшилаш, бунинг учун кўплаб қўшма корхоналар ташкил этиш, ишбилармонларни, бизнесменларни жалб қилишга жиддий эътибор берилди. Ҳиндистон савдо-саноат доираларининг намояндалари билан суҳбатлар, дўстлик жамияти вакиллари билан учрашувлар Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Деҳлида бўлган уч кунлик ташрифи иккинчи кунининг асосий дастури бўлди.

Ҳиндистон савдо-саноат палаталари федерациясида ҳамда бу ерда ўтказилган муфассал суҳбат чоғида томонлар Ҳиндистон билан Ўзбекистон ўртасида тузилган битимларни амалга ошириш йўллари ва усулларини муҳокама қилдилар. Битимларда барқарор ва узоқ муддатли иқтисодий, савдо ва илмий-техникавий ҳамкорликка кўмаклашиш ҳамда уни ривожлантиришга доир тадбирлар мажмуи режалаштирилди.

Ўзбекистон раҳбари Деҳли яқинидаги иқтисодий шаҳарча — «Нойда» эркин экспорт-ишлаб чиқариш минтақасига борди. Экспорт маҳсулотлари ишлаб чиқаришга йўналтирилган бу эркин иқтисодий минтақада 4 мингтадан кўпроқ турли-туман ўрта ва кичик корхоналар ишлаб турганлигини билиб олдик. Бу бутун Осиёдаги энг йирик иқтисодий мажмуадир. Ўзбекистон Президенти «Нойда»даги қатор корхоналар фаолиятини кўрди, маъмурият вакиллари, ишчилар билан суҳбатлашди, кўргазмага қўйилган енгил саноат моллари ҳамда замонавий тиббиёт дори-дармонлари билан танишди.

Меҳмонга «Нойда» ҳақида муфассал ҳикоя қилувчи видеофильмни совға қилишди.

Биз бир гуруҳ ҳинд ва ўзбекистонлик журналистлар И.А.Каримовнинг марҳум Ражив Ганди хонадонига бориши ҳақидаги хабарни эшитиб, зудлик билан ўша ёққа қараб йўл олдик. Атрофи чорбоғ билан ўралган бу хонадоннинг кўриниши жиҳатидан атрофидаги уйлардан ҳеч фарқи йўқ эди. Фақат ҳаммаёқда қуролли соқчилар. Ҳар қадамда текширишгани-текширишган. Ганди оиласининг душманлари ҳамон ўч олишни давом эттирамиз, деб пинҳоний миш-мишларни тарқатиб юришган экан.

Ҳиндистон миллий Конгресси партиясининг таниқли намоёндалари Сони Гандидан Раживнинг сиёсий йўлини давом эттиришни, ҳатто энг бош лавозимга сайланишга розилик беришни илтимос қилдилар. У бу илтимосларни рад этди. (Кейинчалик у бу фикридан қайтди. Сиёсий майдонга чиқди, сайловларда иштирок этди. Ж.Р.) Ўғли ҳам розилик бермади. Аммо қизи Приянка кейинги пайтда отасининг ишини давом эттиришга сўз берди. У чиндан ҳам отаси ва бувиси Индира Гандига жуда ўхшайди. Ҳатто фикрлаш қобилияти, характерида ҳам жуда яқинлик бор, дейишади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ҳиндистоннинг собиқ Бош вазири, фожиали ҳалок бўлган Ражив Ганди хонадонига ташриф буюрди ва унинг рафиқаси Сони Гандига таъзия изҳор қилди.

— Ўзбек халқининг дўсти бўлган Ражив Гандининг порлоқ хотираси ҳеч қачон ёдимиздан чиқмайди, — деди Ўзбекистон Президенти. — У ҳинд халқи учун қандай қадрли бўлган бўлса, биз учун ҳам шундай қадрлидир.

Ислом Каримов дўстлик жамиятлари фаоллари ҳузурида ҳам нутқ сўзлади. Сўнгра ўзбекистонлик санъат усталари катта концерт беришди. Йиғилганлар ўзбек санъаткорларининг сеҳрли қўшиқларини берилиб тингладилар ва ёш раққосаларнинг жозибали ўйинларини қарсаклар билан олқишладилар.

Ҳинд халқи — санъатсевар халқ. Ана шуни эътиборга олиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримов Ҳиндистон ҳукуматига Ўзбекистон

Почта:

ИНТЕРНЕТ — ҲАММА УЧУН

Ҳа, яқин келажакда шундай бўлади. Аммо ҳозирча Интернет ҳамма учун ёки ҳеч бўлмаганда кўпчилик учун маълум ва тушунарли бўлиб қолди, дея олмаймиз. Сабаби — илм ва маданият даражаси анча юксалган бизнинг жамиятимизда ҳам Интернет билан алоқа боғланмаган. Қувонарлиси, у кундалик ҳаётимиз ва иш фаолиятимизга фаоллик билан кириб келмоқда.

Куч — ахборотда, дейишади. Эндиликда ким ахборотга эга бўлса, ўша дунёни ҳам бошқаради. Интернет эса энг самарали, тезкор, аниқ ва мослашувчан тармоқки, у ҳеч қандай ҳукумат қарори ёки халқаро мажбуриятларсиз бутун жаҳонга кенг ёйилди. Ва Интернет ахборот тарқатиш борасида шундай мустаҳкам мавқени эгалладики, бугун у билан фақат энг янги, энг инқилобий, энг замонавий лойиҳа ва фавқулодда яратилмаларгина тенглаша олиши мумкин.

Шу сабабли, Ўзбекистонда Интернет тармоғини самарали ривожлантириш ва фойдаланишни кафолатлайдиган чора-тадбирлар давлат ва ҳукумат миқёсида амалга оширилмоқда. Вазирлар Маҳкамасининг шу йил 23 майдаги «2001-2005 йилларда компьютер ва ахборот технологиясини ривожлантириш дастурини ишлаб чиқиш, Интернет халқаро ахборот тизимига кенг кўламда киришни таъминлаш тўғрисида»ги қарори айни шу мақсадга қаратилган.

Интернет тармоғи ахборотларни узатиш ва фойдаланувчиларга етказиб беришга хизмат қилади. Фойдаланувчилар компьютерлар ёрдамида ўз ахборотларини жўнатадилар ва шу тармоқнинг бошқа иштирокчиларидан хабарларни қабул қилиб оладилар. Радиоэфирнинг чексиз имкониятлари, компьютер, техника ва технологияларни эгаллаб олган одамларни ўзаро боғлаган сон-саноқсиз алоқа линиялари ва каналлари бу тармоқнинг асосини ташкил этади. Ишни уюштириш ва фойдаланиш билан провайдерлар шуғулланади. Қолганлари эса дастурга, маълумотлар банкига, қолаверса, улардан фойдаланишнинг уддасидан чиқа оладиган ва бунга иштиёқи бўлган одамларга боғлиқ.

Негаки, бу тармоққа ҳеч ким раҳбарлик қилмайди ва бошқармайди, ҳатто хабарлар оқимини назорат қилмайди. Бироқ провайдерларнинг ўзаро ҳамкорлиги масаласи муайян жойларда, бутун Ер юзи бўйича тартибга солиб борилади.

UzPAK давлат корхонаси Ўзбекистонда маълумотларни узатиш тармоғининг миллий оператори ҳисобланади. Республикамиздаги бошқа алоқа корхоналари ҳам Интернет хизматини фаол ривожлантириш ниятидалар. Хусусан, мустақиллик йилларида салмоқли техник воситалар ресурсига эга бўлган Почта ва телекоммуникация агентлиги мамлакатимиз иқтисодиётида ана шу салоҳиятдан янада самарали ва мақсадли фойдаланишни таъминлашга ҳаракат қилмоқда.

Маълумки, почта, яъни алоқанинг қўшимча тармоғи шаҳар ва қишлоқларда жойлашган улкан стационар корхоналар тизимига эга. Бу тизимда юқори малакали ходимлар фаолият кўрсатмоқдалар. Бироқ ҳозир почта хизмати бугунги кун талабларига жавоб бермайди. Шу боис мазкур корхоналарда банк хизмати кўрсатиш бўйича Бутунжаҳон почта уюшмаси томонидан қўллаб-қувватланган лойиҳани амалга ошириш юзасидан катта ҳажмдаги ишлар бошлаб юборилди. Айниқса, янги дастур — Интернет хизмати кўрсатиш улар учун жуда мос ва қулай. Бозор иқтисодиёти шароити ҳам провайдерлар хизматини шу тармоққа ҳамда телекоммуникациянинг янги соҳаларига йўналтиришни тақозо этмоқда.

Савол туғилиши мумкин: агар тадбиркор ва бизнесменлар, умуман, ишбилармон доиралар вакиллари телекоммуникациянинг янги технологиялари, электрон техника, шу жумладан, Интернетнинг имкониятлари хусусида аниқ тасаввурга эга бўлмасалар, нима қилишлари керак? Бунинг ҳам йўли топилди. «Ўзбекистон почтаси» давлат акциядорлик компанияси, мавжуд почта корхоналарини компьютерлар билан жиҳозлаш, уларни Интернет тармоғига улаш учун зарур қурилмалар билан бутлашга киришилди. Илгари ишлаб чиқариш-хўжалик мақсадлари ва ноанъанавий хизмат кўратиш мақсадида фойдаланиб келинган 370 та компьютер почтада Интернет хизматини ривожлантириш тадбирларини амалга ошираётган мутахассисларга берилди. Бундан ташқари, Бутунжаҳон почта уюшмасидан Интернет хизмати кўрсатиш учун 20 комплект замонавий компьютер техникаси ускуналарига грант олинди. Иккитаси Тошкентда — Почтамп ва 100-алоқа бўлимида, биттаси Халқаро почтамтда ўрнатилди. Қолганлари эса барча вилоят марказлари ва Нукус шаҳрига жўнатилди.

Шундай қилиб, бугунга қадар почта тармоғида 12 та компьютер Интернетга уланди. Почтачилар салоҳиятини мижозлар — бизнесмен, ишбилармон ва турли тоифадаги раҳбарларни ушбу янгилик ва унинг имкониятлари билан танишишга таклиф этдилар. Бу кутилган самарани берди. Кўпчилик ўзининг электрон почта қутисини очди ва Бутунжаҳон тармоғининг абоненти бўлди. Энди улар ўз ахборотларини мунтазам равишда жўнатмоқдалар ва жавоб хабарларини олмоқдалар. Шу тариқа жонли ахборот алмашуви давом этмоқда.

Бир сўз билан айтганда, почта қутилари бўш қолмаяпти. Почта залларидаги компьютерлардан ҳам самарали фойдаланилмоқда. Натижада ходимлар янги хизмат туридан қўшимча даромад олмоқдалар, бандлик муаммосини ҳал қилмоқдалар. Айниқса, почтанинг нуфузи ошганлигини айтмайсизми! Гап шундаки, барча хоҳловчилар учун фақат почтадагина ушбу тармоқ хизмати кўрсатилмоқда. Хизмат тарифлари ҳам анча арзон. Хат ва шошилинчномаларни жўнатиш ва топшириш учун эса саноқли дақиқалар кифоя қилади. Чунки «Тошкент почтамти» акциядорлик жамияти томонидан сотиб олинган 25 та компьютер шаҳардаги алоқа бўлимларида ишлаб турибди.

Яқинда эса яна 70 та компьютер харид қилинди. Ҳозир улар модем ва принтерлар билан бутланмоқда ва Интернетга улаш учун тайёрланмоқда. Урганч, Андижон, Наманган, Жиззах ва Термиз шаҳарларидаги почтачилар бу иш билан жиддий шуғулланмоқдалар. Бухоро, Нукус, Фарғона ва Қарши шаҳарларида Интернетга уланиш муаммолари ҳал этилмоқда. Самарқанд ва Гулистонда эса яқин кунларда компьютерлар ишга тушириладди.

Айни чоғда алоқачилар бундай тармоқни барпо этиш, янги хизмат турларини жорий қилиш билан бирга, кичик ва ўрта бизнес вакиллари, ҳатто ширкат хўжаликлари раҳбарларини уларга жалб қилмоқдалар. Олий ўқув юртлари, коллеж ва мактабларни ҳам Интернетга улаш ҳақида қайғурилмоқда. Почта ходимлари томонидан Интернет-хизмат, Интернет-фестивал, Ўзбекистон Мустақиллигининг 10 йиллигига атаб эса Интернет-анжуман ташкил этилмоқда.

Байрамгача лойиҳада назарда тутилган ишларнинг анча қисми бажарилади, кўпгина шаҳарлардаги почталарда янги хизмат турлари пайдо бўлади. Кейинчалик ҳам бу борадаги ишлар давом эттирилади. Бунинг учун молия манбаалари изланмоқда, ссуда ва кредитлар олинмоқда, техникалар харид қилинаяпти. Ушбу тадбирлар синов лойиҳаси сифатида амалга оширилмоқда. Ана шу тажриба натижаларидан келиб чиққан ҳолда, стратегик қарорлар қабул қилинади. Бироқ ҳозирданоқ аён бўлаяптики, ушбу жараённи тўхтатиш мумкин эмас, уни яна кенгайтириш ва жадаллаштириш лозим. Ҳозир Почта ва телекоммуникациялар агентлиги, «Ўзбекистон почтаси» акциядорлик компанияси жамоалари айнан ушбу юмушлар билан шуғулланмоқдалар.

Қисқаси, мамлакатимиз алоқачиларининг ташаббуси ва қатъий саъй-ҳаракатлари туфайли «Почтанинг Интернет хизмати — ҳаммага!» шиори амалда рўёбга чиқмоқда. Бундан буён одамлар почтага фақат хат, посилка, бандерол олиш ва жўнатиш, пенсия ва нафақа олиш учунгина эмас, балки компьютерлардан фойдаланиш, Интернетнинг тўла хизмат мажмуидан баҳраманд бўлиш учун келадилар. Ушбу улкан халқаро ахборотлар тармоғининг тараққиёти эса мамлакатимиз иқтисодиётини мустаҳкамлаш, жамиятнинг гуллаб-яшнаши ва халқ турмуш фаровонлигини оширишда муҳим омиллардан бири бўлажак.

t

Юртни куйлаш — олий бахт

Нима десангиз дееверинг, лекин дунёда энг ёқимли, энг меҳрли, энг роҳатбахш, ҳатто кўз мижжаларига ёш қалқитувчи қўшиқ — ғурур ва ифтихор ила айтиладиган она юрт ҳақидаги қўшиқлардир. Буни кеча муҳташам «Туркистон» саройида ўтказилган «Ўзбекистон — Ватаним маним» республика қўшиқ байрами танловининг якуний босқичи исботлади. Чинакам санъат байрамига айланган танловда туман, вилоят босқичларидан ўтган олий ўқув юртлари, маданият уйи иштирокчилари, турли вилоятлар ашула ва рақс дасталари, республика Ички ишлар, Мудофаа, Халқ таълими вазирликлари тизимидаги гуруҳларнинг чиқишларида таърифи элда достон Ватанимиз, Шарқнинг кўксида порлаган қуёш — Ўзбекистон, эзгуликнинг карвони Истиқлол ҳақида мадҳиялар янгради.

Аллома шоир Ғафур Ғулом шеъри билан айтилган «Ватандир бу» қўшиғи билан бошланган танлов Ўзбекистон халқ шоири Нормурод Нарзуллаев шеърига басталанган «Баркамол авлод қўшиғи» билан якунланганда, назаримизда, ҳайъат аъзолари ҳам ғолибларни саралашга иккиланиб қолишди.

— Қаранг, қандай ажойиб чиқишлар бўлди, — дейди Ўзбекистон халқ артисти, танлов ҳайъати раиси Муножотхон Йўлчиева. — Қатнашчиларнинг ҳар бирини ғолиб деб эълон қилгинг келади. Иштирокчиларнинг ижроси, шеърлар, мусиқаларнинг танланиши, кийим-бошларидан тортиб, саҳна маданиятигача — барини назаримда катта меҳнат маҳсули дейиш мумкин. Нима бўлганда ҳам киндик қонинг тўкилган юртингни, она диёрингни мадҳ этиш бу олий бахт. Шундай бахт бу кунги иштирокчиларга насиб айлаганидан улар учун мен бахтиёрман.

Республика маданият ишлари вазирининг биринчи ўринбосари Эркин Эрназаров таъкидлаганидек, мазкур танлов янги куй-қўшиқларнинг кашф этилиши, ўзбек санъатининг жаҳон миқёсига олиб чиқилишининг пойдевори бўла олади, дейиш мумкин.

Совриндорлар бугун тақдирланади.

Умида ФАЙЗИЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг матбуот хизмати
Почта ва Телекоммуникация агентлиги
Маданият ишлари вазирлиги
Фан ва техника давлат қўмитаси
Ўзтелерадиокомпания
Тошкент шаҳар ҳокимияти
БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси
«UzPAK» миллий интернат-компанияси
«eSezam com» интернет портали

ҳамкорликда мамлакатимиз мустақиллигининг 10 йиллигига бағишланган Интернет форумни ўтказишлари ҳақида хабар беришади. «Интелектуал салоҳият мамлакатимиз бойлиги» шиори остида ўтказиладиган интернет ахборот манбааларининг ўзига хос мусобақаси бўлиб ўтади.

Иштирокчилар олдига қўйиладиган асосий шарт:

Мамлакатимиз тарихи, бугунги куни, ўзбек халқи эришган ютуқлари, Ўзбекистоннинг сиёсий ва иқтисодий ҳаёти билан боғлиқ маълумотни Интернет манбааси тармоғи орқали тарғиб этиш.

Интернет-форум жорий йилнинг сентябр ойида ўтказилиб, унда Ўзбекистон Республикаси ҳаётига оид яратилган энг яхши интернет манбааси муаллифларининг тантанали равишда тақдирлаш маросими бўлиб ўтади.

Интернет-форум ҳақидаги батафсил маълумотни сиз Интернет-форум ташкилий қўмитасининг 114-63-34 телефони орқали ёки Интернет-форумнинг www.UzPAK.Uz серверидаги вэб-саҳифаси орқали билиб олишингиз мумкин.

Интернет — келажак сари интилувчи технология!

САФАРИ

ҳукумати номидан таниқли мусаввир Баҳодир Жалоловнинг «Мангу ва навқирон Ҳиндистон» номли мукаммал асарини совға қилди. Истеъдодли мўйқалам соҳиби ўз асарида ҳинд халқининг озодлиги ва кураши йўлида фидойилик қилган жасур фарзандлари — Маҳатма Ганди, Жавоҳарлаъл Неру, Робиндранат Тагорларнинг тўлақонли қиёфаси, тенгсиз ва бетакрор гўзал ҳинд санъатини ҳаётий тарзда акс эттира олган. Бу улкан санъат асари делегация ташриф пайтидаги қароргоҳи бўлган Ҳайдаробод саройини безаб турди ва уни томоша қилган ҳиндистонликлар мусаввир мўйқаламига таҳсинлар ўқидилар.

Ҳиндистон иссиқ ўлка. Биз ҳам серқуёш деб ном олган Ўзбекистонда яшасак-да, лекин бу ердагидек дим ҳароратли ҳавони ҳеч учратмагандик. Шунинг учун ҳам улар ёмғирли кунларни интизорлик билан кутишади. Илк ёз ёмғири бахт келтиради, дейишади. Лекин, бу йил эса ана шу табиат эҳсони ҳам ҳар доимги даврдан анча кеч келиб, қурғоқчилик бошланай деб қолган экан. Делегация ҳинд заминига қадам ранжида қилган куннинг эртасига само қўйнини булут қоплаб, ёмғир томчилай бошлади. Эртаси куни эса шундай шовуллаб ёмғир қуйдики, асти қўяверасиз. Ҳаммаёқ тўлиб-тошиб кетди. Кўчаларда эса шодухуррамлик, тантана. Ёмғир эса тинмасди. Буни ҳинд дўстларимиз эса яхшилик белгиси, делегациямизнинг қутлуғ пойқадами деб таъриф этишди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ҳиндистонга ташрифи барча оммавий ахборот воситаларининг диққатмарказида бўлди. Сафарнинг биринчи кунида Ислом Каримов билан Ҳиндистон Бош вазири П.В.Нарасимха Раонинг ўзбек миллий либосидаги суратини кўпгина газеталар биринчи саҳифада босиб чиқардилар.

19 август куни эрталаб Палам тайёрагоҳи яна журналистлар, ойнаи жаҳон вакиллари билан гавжум бўлди. Бу ерда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва у бошлиқ делегацияни тантанали кузатиш маросими бўлди.

Ўзбекистон Президенти тушган самолёт Ҳиндистоннинг кўҳна шаҳарларидан бири, Бобурийлар сулоласи даврида пойтахт бўлган Агра томон йўл олди. Ҳаво қалин булутли эди. Ярим соатлардан сўнг тайёрамиз пастлай бошлади. Булутлар орасига қушдай шўнғиган самолётимиз ойналарига кучли ёмғир томчилари урилди. Самолётимиз Бобурийларнинг қадимий шаҳри, Агранинг кичкина ҳарбий аэродромига оҳиста қўнди.

Кучли ёмғир ёғиб турган бўлса ҳам ҳамма ташқарига қараб йўл олди. Барчанинг орзу-умиди оламга донг таратган Бобурийзода Шоҳжаҳон бунёд этган етти мўъжизанинг бири Тожмаҳални зиёрат қилиш эди. Ҳиндистонга ташриф буюрган ҳар бир киши муқаддас жойга қадам ранжида қилади.

Бунгача Ўзбекистон ҳукумат делегация аъзолари Деҳлидаги шоҳларнинг қадимий қароргоҳи Қизил Форт, Қутб Минордаги гўзал обидаларни бориб кўрган эдилар. Аммо Тожмаҳал батамом бошқача эди.

Айниқса Ҳиндистоннинг қадимий пойтахти Аграда, Жамна дарёси соҳилида жойлашган Тожмаҳал мақбараси ва унинг атрофидаги ёдгорликларни ҳеч нарса билан қиёслаб бўлмайди. Бу тенгсиз гўзал обидаларни кўриш учун ҳар куни дунёнинг турли бурчакларидан минглаб одамлар Аграга келишади. Оқ мармардан бунёд этилиб, «Дунё марвариди» деб ном олган бу мақбарани кўришни биз ҳам орзу қилиб юрардик. Ана шу ниятимиз ушалди. Ёмғир шовуллаб ёғиб туришига қарамай, аждодларимиз қўли билан барпо қилинган ёдгорликларни чексиз меҳр билан зиёрат қилдик.

Бобурийлар даврининг энг гўзал обидаси ҳақида биз нималар биламиз? Тарихдан маълумки, Акбаршоҳнинг набираси Султон Шоҳжаҳон (1626-1666 йиллар) ва унинг рафиқаси Мумтоз Маҳал бегим шу ерга дафн этилган. Айтишларича, Мумтоз Маҳал (асли исми Орзуманд Бону бегим) Ҳиндистоннинг энг гўзал аёлларидан бири бўлган. Шоҳжаҳон уни чин дилдан севган. Султон Жанубий Ҳиндистон бўйлаб қилган сафарларининг бирида Орзуманд Бону бегимни ўзи билан бирга олиб кетади. Йўлда малика бетобланади ва умри тугаётганига кўзи етиб, эрини ҳузурига чорлайди. Шоҳжаҳонга ҳеч қачон бошқага уйланмасликни, ўзи учун тенгсиз бир гўзал ва салобатли мақбара бунёд этишни ҳамда мазкур обида иккаласи ўртасидаги соф, мустаҳкам севгидан далолат бериб туришини васият қилиб жон беради.

Ўшанда Султон Шоҳжаҳон кўзларида ёш билан маликага сўз беради. Бу воқеа 1630 йилда юз берган эди. Шоҳжаҳон дунёнинг энг моҳир ва ноёб истеъдодли меъморларини йиғиб, бутун куч-ғайратини мақбарани бунёд этишга сарфлайди. У барча меъморларни бир жойга тўплаб: «Шундай бино бунёд этингки, у маликадек нозик, маликадек гўзал, севгимиз каби мангу бўлсин», дейди.

Тожмаҳалнинг лойиҳасини чизган, асл меъмор тўғрисида ҳали ҳам халқ орасида ҳар хил фикрлар юради. Кўпчилик унинг ҳақиқий меъмори Шоҳжаҳоннинг ўзи, дейишади. Чунки мақбарани барпо этишга киришишдан олдин Султон Бухоро ва Самарқанддан ҳам анчагина меъморларни ҳузурига чорлаган. Мармар деворларга самарқандлик устоз Муҳаммад Шариф, бухоролик уста ота Муҳаммадларнинг номлари зикр этилган. Ана шу халқ усталарининг лойиҳалари ва подшонинг фикри асосида Тожмаҳал дунёга келган бўлса, ажаб эмас. Чунки Бухоронинг азим миноралари ва Самарқанднинг салобатли гумбазлари бу ердаги иншоотларда тўлақонли акс этган.

Бу кўркам бинони меъмор Муҳаммад Исохон афанди бошчилигида энг моҳир усталар бор маҳоратларини ишга солиб, 22 йил ичида қурганлар. Аниқроғи, 1632 йилдан бошлаб, 1653 йилда туғаллашган. Расмий маълумотларга кўра, қурилишга 30 миллиондан ортиқ рупий маблағ сарфланган. Бунёдкорлик ишларида ҳар йили 20 минг киши иштирок этган. Кунига 2 минг туя, мингдан зиёд қўтос юк ташиш билан банд бўлган. Ноёб обидани бунёд этиш учун фақат Ҳиндистондагина эмас, балки Ироқдан, Тибетдан, ҳатто Россиядан ҳам қимматбаҳо тошлар келтирилган.

Тожмаҳалга ишлатилган мармарлар шу қадар нафис, шу қадар нозик ва кўркамки, кўриб кўзингиз тўймайди. Айниқса, деворлардаги қимматбаҳо тошларни кўриб ҳайратланасиз. Ҳақиқ, марварид, садаф, қаҳрабо, зумрад, ёқут, фил суяги ва бошқа безаклар ҳозиргина қўйилгандай ярақлаб турибди. Уларни ўрнатишнинг ўзи кишидан катта маҳорат талаб этади. Усталар эса ҳар бир безакка меҳр билан ёндошганлар, қалб қўрларини бағишлаганлар.

Султон Шоҳжаҳон ва унинг суюклиси малика Мумтоз Маҳал бегим дафн этилган қабр ёнида йилнинг тўрт фаслида ҳам саноқсиз зиёратчиларни учратасиз. Ним қоронғи мақбарада узлуксиз тиловат ўқилаётгандек туюлади кишига. Бу эса кишини беихтиёр сеҳрлайди.

Олдида гўзал фавворалар ва кўркам боғ билан ўралган Тожмаҳалнинг баландлиги 75 метр бўлиб, тепасида улкан гумбаз бор. Унинг тўрт бурчагида эса яна тўртта кичикроқ гумбазча. Миноралар мақбара ансамбли билан яхлит, уйғунлашиб бир бутунликни ташкил этади. Мақбара ортида эса бир пайтлар тўлиб тошиб оққан Жамна дарёсининг қуриб бораётган ўзани.

Ҳиндистонни босиб олган инглиз мустамлакачилари Тожмаҳални кўриб чексиз ҳайратга тушишган. Улар ҳам ўзларининг меъморчилик соҳасидаги маҳоратларини кўрсатмоқчи бўлганлар ва 1901 йилда кексайиб Ҳиндистонда вафот этган қиролича Викторияга мақбара-мемориал қуришга қарор қилишган. Уни етти йилда қуриб битказишган. Бунёдкорлик ишларига 40 миллион рупий сарфлашган. Бироқ Калькуттада барпо этилган мазкур «XX аср Тожмаҳали» Аградаги гўзал обида олдида ип эша олмайди.

Бу воқеаларни бизга шу ерлик йўл бошловчи сўзлаб бераркан, ҳамма Тожмаҳал меъморларига таъзим қилди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ёдгорлик мажмуаси маъмуриятига буюк бобомиз Мир Алишер Навоий сурати акс эттирилган Чинни лаганни совға қилди ва меҳмонларнинг хотира китобига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: **«Инсон қўли билан яратилган бу беқиёс бунёдкорликни кўриб, лол қолмасликнинг иложи йўқ. Тожмаҳалнинг улуғворлигига таҳсин ўқиб, ўзаро ҳамкорлик, маданий алоқалар биз учун нақадар кераклигига яна бир бор ишонч ҳосил қилади киши.**

Бу ажойиб ёдгорликнинг ижодкорлари олдида таъзим қилмоқ, уни асраш билан бирга жаҳон халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамламоқ учун қўлимиздан келган ҳамма ишни бажаришимиз лозим.

Ўзбекистон Жумҳурияти Президенти Ислом КАРИМОВ, 1991 йил 19 август»

Биз Аграда эндигина Тожмаҳални зиёрат қилиб, унинг гўзаллиги билан ошуфта кўнглимиз янада ёришиб турган бир пайтда тўсатдан Совет Иттифоқидаги вазият ҳақидаги хабарни эшитдик. Москвада юз берган воқеалар ҳақида Совет Иттифоқининг ўша пайтдаги Ҳиндистондаги элчисига махсус ахборот юборилган экан. Элчи эса Президентимизнинг Аградаги сафарига ҳамроҳлик қилаётган эди.

Президентимиз шундай шароитда ҳам ўзини вазмин тутди. Самолётдаёқ ўзига хос бўлган қатъият билан «Биз ўзимиз танлаган йўлдан асло қайтмаймиз. Олий мақсадимиз — Мустақиллик», дея ўзининг нақадар халқпарвар, тўғри сўз ва жасур раҳбар эканлигини амалда намойиш этди.

Ҳиндистон сафаридан ўн кун ўтгандан сўнг Ўзбекистон Мустақиллиги эълон қилинди. Бу Президентимизнинг энг улуғ, энг оламшумул, ҳеч ким кутмаган дадил қадами эди. Бу қадам тарих саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан битилган унутилмас ва қувончли қадам бўлиб қолди.

Жаббор РАЗЗОҚОВ.

ҲУРМАТЛИ ХОНИМЛАР ВА ЖАНОБЛАР!

«АСАКА» БАНКИ

сизни мустақилликнинг 10 йиллиги билан чин дилдан табриклаб, сиҳат-саломатлик, файзу барака ва улкан муваффақиятлар тилайди.

«Асака» банки даромадларингизни ошириш ва омонатларингизни ҳимоя қилиш мақсадида сизга қуйидагиларни таклиф қилади:

1) қайта кўриб чиқилган юқори фоиз устамали омонатлар:

«ТАБАССУМ» (муддати камида 45 кун)	—	45 кун учун 6%
«ОРЗУ» (уч ойдан кам бўлмаган муддатга)	—	ҳар ойда 3,5%
Муддатли:		
- 6 ойдан 1 йилгача	—	йилига 35%
- 1 йилдан 3 йилгача	—	йилига 42%
- 3 йилдан 5 йилгача	—	йилига 65%

2) депозит пластик карточкалар ҳар ойда қолдиққа 3%дан қўшиб бориш билан йилига 42,6%гача.

3) депозит валютадаги омонатлар тўловини фоиз валютасида

4)

I. ТАЛАБ ҚИЛИБ ОЛГУНЧА — ҳисоб рақамини ёпиш пайтида йилига 4,5% кўчириш билан амалга оширилади, қолдиқнинг энг кам миқдори 300 АҚШ доллари.

II. МУДДАТЛИ:

1) БИР ЙИЛГАЧА — камида 5000 АҚШ доллари — ҳисоб рақамини ёпиш пайтида йилига 6% кўчириш билан амалга оширилади;

2) БИР ЙИЛДАН ИККИ ЙИЛГАЧА:
- 5000дан 10000 АҚШ долларигача — йилига 7%
- 10000 АҚШ доллари ва ундан юқори — йилига 8%

ҳар ярим йилда тўлаб борилади.

ПУЛЛАРИНГИЗНИ ТЕЗ ВА ИСТАГАН ПАЙТИНГИЗДА ОЛИШИНГИЗ МУМКИН. «АСАКА» БАНКИ ҚЎЙИЛМАЛАРНИ ТЎЛА КАФОЛАТЛАЙДИ.

Бундан ташқари «Асака» банки:
- «AMERICAN EXPRESS» йўл чекларини тўловга қабул қилади ва сотади.
- депозитар ячейкаларни қимматбаҳо нарсаларни сақлаш учун ижарага беради.

ASAKA BANK

Маълумот учун телефонлар: 120-83-91, 120-83-92.
Манзилимиз: 700015, Тошкент шаҳри, Нукус кўчаси, 67.
Банк филиаллари - Нукус шаҳри ва барча вилоят марказларида.

4635

Реклама ва эълонлар
136-09-25

Азиз юртдошлар!

Республика акциядорлик тижорат «Ғаллабанк»и

сизларни ёрқин келажак сари интилаётган озод Ватанимиз истиқлолининг 10 йиллик байрами билан чин қалбдан табриклайди.

Яқинлашиб келаётган улуғ байрам арафасида банк сизларнинг даромадларингизни ошириш мақсадида 2 ой муддатли «Истиқлол» омонат турини жорий этганлигини маълум қилади.

Сиз мазкур жамғармага 500000 (беш юз минг) сўмгача маблағ қўйиб, йиллик 50 фоиз миқдорида даромад олишингиз мумкин.

«Ғаллабанк» хонадонингизга барака келтирсин!

Омонатларингиз бўйича маълумотларнинг сир сақланиши, маблағларингиз ва даромадларингизни ўз вақтида олишингиз кафолатланади.

Қўшимча маълумотларни банкнинг барча филиал ва бўлимларидан олишингиз мумкин.

БАНК БОШҚАРУВИ.

4576

Пўлат УСМОНОВ:
Таэквондони жойларда ҳам ривожлантирамиз

Мамлакатимиз пойтахтида ёки вилоятлар марказида турли даражадаги мусобақалар ўтказилишига кўникиб қолганмиз. Аммо, тўғрисини айтиш керак, жойларда ҳар хил беллашувлар ташкил қилишга кўпам эътибор қаратилавермайди. Ана шуни ҳисобга олган республика Таэквондо миллий ассоциацияси Оҳангаронда катта мусобақа уюштирди.

— Мустақиллигимизнинг 10 йиллигига бағишланган мазкур тадбирни ташкил этишдан асосий мақсад таэквондони жойларда ҳам ривожлантириш, — дейди ассоциация президенти

Пўлат Усмонов.

Шиддатли баҳсларнинг якунига кўра, Д.Фозилова, У.Анорбоев, Ж.Абдураҳимов, Ф.Содиқов, С.Ирматов, М.Исматов, А.Ким каби ўнлаб ёшлар ғолиблик шоҳсупасига кўтарилишди. Оҳангарон шаҳар ҳокими А.Расулов уларга қимматбаҳо совғалар топширди.

— Ростини айтсам, бу қадар кўп ёшлар иштирок этади деб ўйламагандим. Уларнинг юзидаги қувончни қаранг. Буларнинг барчаси бугунги спорт байрамидан, — дейди мусобақа ташкилотчиларидан бири, "Оҳангарон шифер" заводининг раҳбари Эргашали Умрзоқов.

Озод БЕК, "Халқ сўзи" мухбири.

Омад ёр бўлсин, йигитлар!

Бугун 2002 йил Жанубий Корея ва Японияда бўлиб ўтадиган жаҳон чемпионатига чиқиш учун Осиё қитъаси иккинчи саралаш босқичида иштирок этаётган Ўзбекистон терма жамоаси Абу-Даби шаҳрида Бирлашган Араб Амирликлари термасига қарши майдонга тушади.

Даставвал, ишқибозларни қизиқтирган энг асосий саволга жавоб берсак. Бош мураббий В.Сальков қайси футболчиларни терма жамоамиз таркибига киритди? Дарвозабонлар: А.Поляков ва Е.Сафонов. Ўйинчилар: С.Лушан, Д.Файзиев, Ф.Давлетов, А.Дионисев, Н.Ширшов, М.Қосимов, М.Ахмеров, О.Собиров, Л.Кошелев, Б.Ҳамидуллаев, Б.Аннаматов, А.Алиқулов, М.Шацких, Ж. Ирисметов, А.Солиев.

Кеча республика Футбол федерациясида бўлиб ўтган матбуот анжуманида, шунингдек, А.Фёдоров, А.Акопянц, В.Маминов каби маҳоратли футболчиларимиз олган жароҳатлари туфайли БААга боролмаслиги маълум қилинди.

Шундай бўлсада, бош мураббий ўйинчиларимиз майдоннинг ҳар бир қаричида курашга тайёрлигини, 1:0 ҳисобида ғалаба билан қайтишни мўлжаллашаётганини айтди. Нима ҳам дердик, яхши ният ярим давлат-да. Барча мухлисларни бугун соат 20.30 да "Ёшлар" телеканали орқали намойиш этиладиган футбол байрамига таклиф этган ҳолда, йигитларимизга омад тилаб қоламиз.

Ўз мухбиримиз.

ЎЗБЕКИСТОН БАНКЛАР АССОЦИАЦИЯСИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БАНК-МОЛИЯ АКАДЕМИЯСИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича 2001 йил учун АСПИРАНТУРАГА ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:
- иқтисодий назария;
- молия, пул муомаласи ва кредит;
- бухгалтерия ҳисоби, иқтисодий таҳлил ва аудит.

Ҳужжатларни қабул қилиш муддати 2001 йил 20 сентябргача.

Маълумотларни олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинг:
700000, Тошкент шаҳри, Якуб Колас кўчаси, 16.
Телефонлар: 68-54-77, 68-48-07.

4630

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

ГЕМАТОЛОГИЯ ВА ҚОН ҚУЙИШ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

қуйидаги лавозимларга танлов эълон қилади:
- кундузги аспирантура - 1та ўрин;
- клиник ординатура - (бюджетдаги) - 3та ўрин;
- клиник ординатура - (шартномадаги) - 3та ўрин.

Танлов муддати эълон чоп этилган кундан бошлаб 1 ой.

4620

ЎЗБЕКИСТОН КЎЗИ ОЖИЗЛАР ЖАМИЯТИГА ҚАРАШЛИ

ТОШКЕНТ ЧЎТКА ВА КАРТОН МАҲСУЛОТЛАРИ ЎҚУВ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ

қуйидаги маҳсулотларни ишлаб чиқаради ва сотади:

- музқаймоқ ва кондитер маҳсулотлари учун ва бошқа турли хил маҳсулотлар учун картон қутилар;
- скоросшиватель,попкалар;
- турли хил бланкалар;
- техник чўткалар:

буғдой ўриш комбайнларига, пахтани қайта тайёрлаш заводларига, ун тегирмонларига ва бошқа турли хил кўплаб чўткалар ишлаб чиқаради ва буюртмалар қабул қилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Мирobод тумани, Мунис кўчаси, 10-уй.
Телефонлар: (3712) 90-88-33, 90-88-37, факс: 90-86-37.

«Ватан ягонадир, Ватан биттадир» танловига

ЎЗНИ ДЕДИМ

Ўзни дедим, кўзни юмдим
бошқа бари-баридан,
Аъло билдим юрт ғуборин
бегонанинг заридан.
Далаларин кезиб кўрдим:
мўъжизалар яралмиш,
Тупроқ ҳиди хушбўйроқдир
Четнинг мушк-анбаридан

Гарчи оддий деҳқон эди
елкасида кетмони,
Ўз падарим азиз менга
ётнинг пайғамбаридан.
Гоҳ онамга, гоҳ қизимга
ўхшатгайман қош-кўзин,
Аъло элим сулувлари
ўзганинг қизларидан.
Эй Маъмур, сен топмагайсан
бошқа буюк бир маскан,
Гирён кезиб изласанг ҳам
Бутун чарх-чамбаридан.

ЮКСАЛИШ

Замин-муқаддас бир жой, илоҳий:
Гуллар, неъматлар ва ... инсон яралган,
«Тириклик» аталган қисмати олий
Фақат ундагина воқе бўлолган.

Бир сиқим тупроқ, бу — келажак илло,
Дунёнинг минг йиллик ўтмиш, изидир.
Оюю юлдузлар ва қуёш ҳам ҳатто
Заминга тикилган ҳайрат кўзидир.

Умрим, алданма, кўз тикиб осмонга,
Оёғин остидир саждагоҳ магар.
Ҳаволанган каслар қолсинлар доғда,
Сен юксал, юксалгин, тупроққа қадар.

ВАТАН

Мен туғилган маскан, ўсган жой — Ватан,
Кундуз — қуёш, тунда — юлдуз, ой — Ватан.
Гўзаллик бўлса гар олам чароғи,
Дунёда мен билган зўр чирой — Ватан.

Ҳаётбахш заминим, осмоним — Ватан,
Ўтмиш-у келажак — достоним — Ватан,
Мен шоҳми, ё гадо, бағрида эрсам,
Ким бўлсам, шу этган имконим — Ватан.

Бу шайдо юрагим тоғидир — Ватан,
Умримнинг чамани, боғидир — Ватан.
Ҳар сиқим тупроғи жисмимга пайванд,
Аждодлар табаррук ҳокидир — Ватан.

Оламни кўрсатган кўзим, шу — Ватан,
Дунёни тинглатган сўзим, шу — Ватан.
Йўқотган ўзлигим ўзида топдим
Ўзимни англаган ўзим шу — Ватан.

Маъмур БОЗОР АЛИ.

Ёзнинг бир куни

Яшил қирлар бағрида
Ўйнаб оқар сувлари.
Минг бир дардга даводир
Ёзнинг ёруғ кунлари.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ сурат-лавҳалари.

«Авесто»нинг 2700 йиллигига

Қадамжолар гувоҳлик беради

Юртбошимиз 1999 йил 5 ноябрда Урганч шаҳрида сўзлаган нутқида Хоразм «Авесто» ватани эканлигини эслатиб бундай деди: «Ўзбек давлатчилигининг тамал тоши бундан 2700 йил муқаддам айни Хоразм воҳасида қўйилган, шу маънода миллий давлатчилигимизнинг тарихи Миср, Хитой, Ҳиндистон, Юнонистон, Эрон каби энг қадимий давлатлар тарихи билан бир қаторда туради. Зардуштийликнинг ноёб китоби «Авесто» ҳам айни Хоразмда яратилганлиги фикримизнинг ёрқин далилидир».

Мустақиллик мафкураси тамойилларидан келиб чиққан хоразмлик ўлкашунослар 2000 йилнинг август-ноябр ойларида «Авесто» қадамжолари» бўйлаб халқаро экспедиция ташкил этдилар. Экспедиция икки қисмдан иборат икки йилга мўлжалланган халқаро илмий-амалий тадбир эди.

Дастурнинг биринчи босқичи мамлакат бўйлаб, иккинчиси чет эллардаги «Авесто қадамжолари»ни излаб топиш ва эзгу ғояларини кенг жамоатчиликка етказишдан иборат эди. Экспедиция жараёнида 50 дан зиёд қўҳна қалъалар ўрганилди, тарихий ашёвий далиллар тўпланди ва таҳлил этилди.

Дарҳақиқат, экспедиция жараёнида тўпланган ашёвий далиллар, топономик ва мифологик афсоналар Ўзбекистон, хусусан Хоразм воҳаси «Авесто» ватани эканлигини тўла-тўкис исботлади.

Воҳа аҳолисининг «Авесто»да санаб ўтилган 4 унсур — ер, сув, ўт-олов ва ҳавони эъзозлаб келиши ҳамда бу эътиқодни қалбининг тубида асраб-авайлаб сақлаши фикримиз исботидир. Бильакс дунёнинг бирон бурчагида марҳумлар тупроқ устига дахмамозор қуриб қўйилмагани ҳолда бу урф-одат айни Хоразмда ҳамон давом этмоқда. Тўғри, воҳанинг жанубида жойлашган Питнак ва Янгибозор (Хазорасп) қишлоқларида марҳумлар ер остига 2 метрли чуқур кавланиб жойлаштирилади. Бундай удум ўлканинг бошқа бирон қишлоқ, элатида учрамайди. Айрим этнографик-тарихчилар бу удумни «Хоразмда ер ости сувлари яқин бўлганлиги учун ҳам марҳумлар тупроқ устига дахма қуриб қўйилади» деб изоҳлайдилар. Аслида — бу Зардуштийликдан қолган удум бўлиб унда ер ҳам, сув ҳам табаррук ҳисобланган ва исрофгарчилик таъқиқланган.

Экспедиция жараёнида ер майдони 50-70, ҳатто 100 гектарлик баланд тепаликка қурилган қабристонларни кўрдик. Жумладан, Султон Увайс тоғи, Устюрт кенгликларидаги ер сатҳидан 110-140 метр баландда жойлашган Довут ота, Гаур қалъа, Буракхон қабристонларида исломгача ҳукмрон бўлган зардуштийлик иймон-эътиқоди излари, шакл-шамойиллаги номаълум битиклар сақланиб турибди.

Биз қадимий Мазда қалъаси (Хўжаэли)да етти гумбазли ва узунлиги 24 метрлик Шамун Наби, ярмигача ер остига кўмилган 10 метрлик Мазлумхон сулув мақбарасини ва 22 метрлик рамзий тобутни кўрдик. Буни қарангки, 4, 8, 16, 24, 32, 64 рақамлари «Авесто»да хосиятли, рақамлар сифатида тилга олинган. Қаршимизда турган ўша Шамун Наби қабри ва унинг устига ўрнатилган рамзий тош нова (сув ўтказгич)нинг ёнбош томонида 8695 рақами битилган ёзувга кўзимиз тушди. Ушбу сирли рақамлар ҳақида фанда ҳозиргача бирон жўяли гап айтилмаган.

Балки бу бирон санъат ёхуд тарихий воқеа битилган рақамли (абжад ҳисоб) хатдир. Биз уни «Авесто»да баён этилган эзгу ғоялар, амаллар билан изоҳлашга ҳаракат қилдик: 8 рақами — беҳишт-жаннатмакон жойлар, 6 — Иблис (Архиман) яъни қаҳратон совуқ маъносида, 9 — етуклик белгиси ва 5 — рақами аъло — яхшиликка интилиш бўлса керак.

Қисқа қилиб айтганда, «Авесто»нинг бизнинг заминда яратилганлиги ва халқаро ЮНЕСКО ташкилотининг 30-сессияси қарорига мувофиқ асарнинг 2700 йиллик юбилейи Хоразм вилоятида нишонланиши халқимиз азалий буюклигининг яна бир бор исботидир.

Комил НУРЖОНОВ,
Халқаро «Олтин мерос» жамғармаси Хоразм вилояти бўлими раиси, экспедиция раҳбари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ

2001йилда жаҳондаги энг йирик 1000 банк жумласидан 403-ўринни ва дунёда ишончлилиги (BIS рейтинги) бўйича 2-ўринни эгаллаган

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ВА ЎЗМИЛЛИЙБАНК ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 10 ЙИЛЛИГИ АРАФАСИДА

аҳоли муддатли омонатларининг барча турлари бўйича, шунингдек, «Сўм карточкаси» омонатлари бўйича ставкаларни 2001 йил 3 августдан 2 октябрга қадар 10 фоиз кўтаради

ва ишончли замонавий ҳисоб-китоб воситаси — Ўзмиллийбанк сўм карточкасини бепул олиш ноёб имкониятини таклиф этади.

Миллий банк, «Асака» банки ва «Пахтабанк» ўз тўлов тизимларини бирлаштириб, сўм карточкаларига биргаликда хизмат кўрсата бошладилар:

- **ҳисобварақ қаерда очилган бўлишидан қатъи назар, Ўзмиллийбанк сўм карточкаларидан банкомат орқали ҳам, Миллий банк, «Асака» банки, шунингдек, «Пахтабанк»нинг исталган муассасалари кассалари орқали ҳам ҳар доим нақд пул олиш мумкин;**
- **Ўзмиллийбанк карточкалари супермаркетларда, дўконлар, ресторанлар, маиший хизмат корхоналарида, ояли алоқа компанияларида, авиа ва темир йўл кассаларида, автомобилга мой қуйиш шохобчаларида тўлов воситаси сифатида қабул қилинади.**

***Ўзмиллийбанк сўм карточкалари*нинг эгаларига ҳаёт ва саломатликларини бепул суғурталаш имкони берилади.**

«Сўм карточкаси» омонати юбилей мукофотли ўйинида иштирок этади!

1991 NBU 2001
National Bank of Uzbekistan

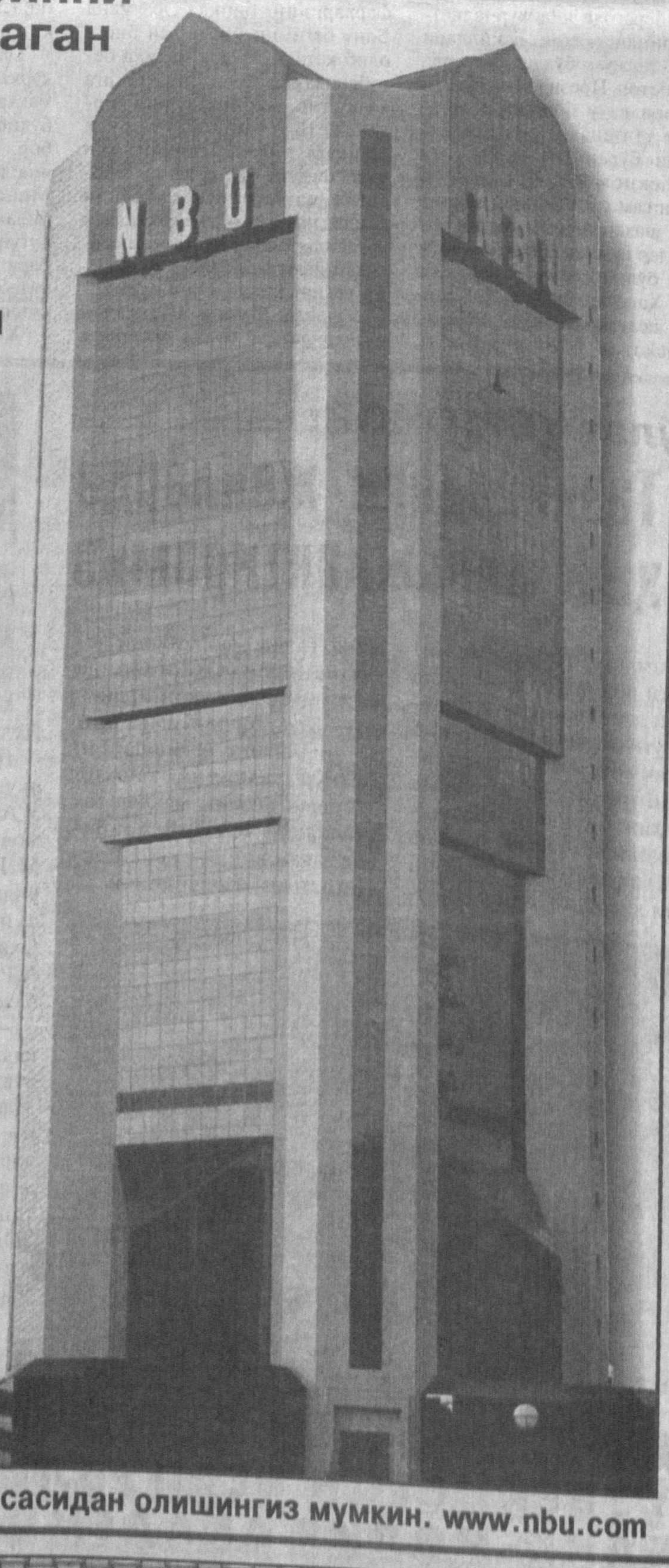

Сиз қўшимча маълумотларни қуйидаги телефонлар орқали: (998 71) 137-62-83, 137-62-81 ёки банкимизнинг исталган муассасасидан олишингиз мумкин. www.nbu.com

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 2715. 23097 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид Тогаев ва Зокир Болтаев томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — Ф. Сапаев.
Навбатчи — А. Сатторов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти— 21.50

1 2 3 4 5 6